

Ungdomshøringen 2023

**Ungdom om
klima**

Oslo

UNGorg

UngOrg 2023

Skrevet av: Oda Lien (prosjektleder) og Sebastian Hytten
Bidragsytere: Emilie Sagen Geist og Agnes Nærland Viljugrein
Design: Synne Salvesen
Foto fra høringen: Brage Tangen Riis
Foto av Usman Mushtaq: Foto Sturlason
Trykk: Fladby AS

Oslo **UNG**org **UNG**med

Ungdomshøringen 2023

**Ungdom om
klima**

Innhold

6	Forord Chiara Tambuscio Kloster
7	Forord Usman Mushtaq
8	Om Ungdomshøringen 2023
10	Metode
20	Informasjon
25	Engasjement
36	Ansvar
53	Fremtiden
79	Prioriteringer og oppfordringer

Forord

Det er viktig at det finnes medvirkningsarenaer der unge kan snakke fritt uten å være redde for at det finnes feil eller riktige svar. Ungdomshøringen er et sånt sted – et sted der unge kan møte opp uten å forberede seg eller ha masse kunnskap om temaet. Denne rapporten viser at ungdom som er trygge, deler ærlige refleksjoner. Det gjør at man i denne rapporten får et reelt bilde av hva og hvordan mange ungdommer i Oslo tenker.

Politikerne i Oslo bør bruke tid på å sette seg inn i hva unge tenker om klima og fremtiden. Hvis de gjør det, kan de lage en by som dagens unge vil fortsette å bo i etter at de har blitt voksne. Dessverre er det mange av ungdommene som sier at de heller vil bo i utlandet. En av grunnene er at de frykter at det blir for dyrt å bo i Oslo.

Heldigvis viser rapporten at de unge ikke er så negative til fremtiden som mange kanskje hadde forventet. De fleste tenker at noe blir dårligere og noe blir bedre. Det må vi tenke er positivt, særlig med tanke på hvor mørk verden ser ut i nyhetsbildet.

På årets høring var det mange ungdommer som snakket om at de ville lære mer om klima på skolen. Dagens informasjonskaos gjør at unge får et enda større behov for å få nøytral informasjon fra trygge kilder. Det kjenner jeg også igjen fra sakene som fremmes på Ungdommens bystyremøte – det er skolen unge ønsker å få informasjon om viktige og vanskelige temaer.

Jeg håper politikerne setter seg inn i resultatene som presenteres i denne rapporten. Jeg kommer i alle fall til å ta med meg innspillene videre i arbeidet i Sentralt ungdomsråd. Vi skal løfte meningene til ungdom i Oslo, og da er det også viktig at vi vet hva andre ungdom enn oss selv mener.

Chiara Tambuscio Kloster,
Leder Sentralt Ungdomsråd i Oslo

Forord

Verden har allerede begynt å merke klimaforandringene på kroppen. Det er ikke noe som rammer oss i fremtiden, men noe som allerede er i gang. Jeg er ikke i tvil om at klimakrisen vil være definerende for den oppvoksende generasjonens fremtid. Derfor er det viktig at vi tar oss tid til å lytte til ungdommen.

Det er fantastisk å se at en så stor andel av ungdom i Oslo er representert i denne rapporten. Ungdom fra alle de 15 bydelene var til stede under årets Ungdomshøring. Det var også gledelig å se at det var en stor andel gutter og ungdom med minoritetsbakgrunn. Dette er stemmer vi ikke så ofte hører fra, men som vi gjerne vil vite hva mener.

Klima er et komplekst tema som berører oss alle. Derfor er det ekstra viktig å få hele sivilsamfunnet i tale. For at vi i byrådet skal klare og fatte gode beslutninger, er vi avhengig av å kjenne befolkningens behov og erfaringer.

I denne rapporten får vi et unikt innblikk i ungdommenes opplevelser og tanker rundt klimaet. Tiden fremover vil kreve flere store omstillinger av samfunnet om vi skal nå klimamålene Oslo har satt seg. Da er det helt avgjørende at vi har med ungdommen på laget. Skal vi få til det må vi sørge for bred inkludering med flere perspektiver som gir oss bedre verktøy for at vi i fellesskap skal løse klimautfordringene best mulig.

Dette er 14. året på råd min byrådsavdeling bestiller Ungdomshøringen, og jeg håper mange av dere som jobber med klima eller ungdom har nytte av rådene og innsiktene ungdommene har kommet med i denne rapporten.

God lesing!

Usman Mushtaq

Byråd for arbeid, integrering og sosiale tjenester i Oslo kommune

2. Om Ungdomshøringen 2023

Ungdomshøringen er noe vi i UngOrg arrangerer årlig på vegne av Oslo kommune. I år arrangerte vi Ungdomshøringen for fjortende gang.

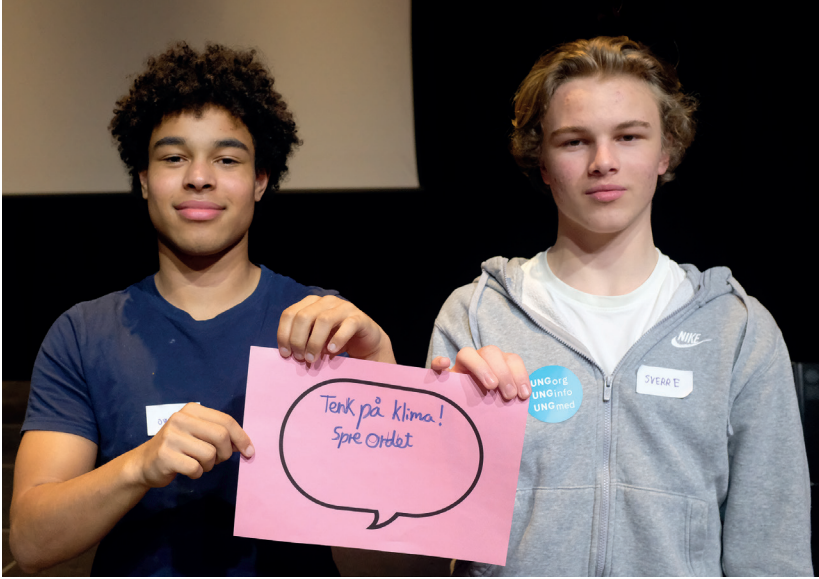
Ungdomshøringen gir et unikt innblikk i perspektivene til ungdom vi sjeldent hører fra. Vi får et øyeblikksbilde av hvordan unge i dag ser på verden og seg selv.

I årets høring har vi hentet innspill og perspektiver fra ungdom på et av de mest brennhete temaene i vår tid – klima: et komplekst, utfordrende og eksistensielt tema.

Dagens situasjon krever at vi tar noen avgjørende og ugjenkallelige valg. Uansett hva vi velger kommer det til å ha stor innvirkning på hver enkelts og vår felles fremtid. De som er unge i dag er noen av de som skal leve lengst med konsekvensene av valgene vi tar. Det er derfor viktig at deres synspunkter og perspektiver tas hensyn til.

I denne rapporten får du et innblikk i hva 164 ungdommer i Oslo tenker om dagens klimasituasjon, om de er bekymret og hvem de mener skal ta ansvar. Vi har tatt tempen på deres engasjement og spurt dem om hva de tenker at de kan bidra med selv. Vi har fått innsikt i hvordan de ser for seg fremtiden. Hvordan er det å leve i Oslo i 2050 og hvilket liv ser de for seg at de selv lever?

Målet med høringen er å gi de som bestemmer i Oslo et bedre beslutningsgrunnlag når de tar valg på vegne av dagens unge.

3. Metode

3.1. Årets tema

Årets ungdomshøring heter Ungdom om klima. Temaet ble bestemt av byrådsavdelingen for arbeid, integrering og sosiale tjenester etter forslag fra oss i UngOrg og Sentralt Ungdomsråd i Oslo.

Unge i dag vokser opp i en verden i kontinuerlig forandring, blant annet som følge av klimaendringene og tiltakene som iverksettes for å stoppe klimaendringene. Det er viktig at de får være med å påvirke hvordan fremtiden skal se ut og hvordan vi skal komme oss dit. Ettersom de ikke har stemmerett, må deres stemme lyttes til på andre måter. Ungdomshøringen er en viktig arena for å løfte deres perspektiver, meninger og erfaringer.

3.2. Innledende om metoden

I år har vi samlet innspill og innsikter fra 164 ungdommer fra hele Oslo. Den 7. februar samlet vi 73 ungdommer på Sentralen i Oslo. Gjennom ulike øvelser og diskusjoner ga vi deltakerne mulighet til å si sin mening om temaet på trygge måter tilpasset deres målgruppe. I tillegg har 90 ungdommer svart på spørreundersøkelsen vi utarbeidet i samråd med klimaetaten. Vår erfaring er at det å kombinere fysisk høring med spørreundersøkelse er et godt virkemiddel for å hente inn et bredt spekter av stemmer.

3.3. Rekruttering og målgruppe

Ungdomshøringen er først og fremst en arena for ungdom som ikke allerede er aktive på andre medvirknings- og påvirkningsarenaer. Vi bruker derfor rekrutteringsarenaer bevisst for å nå akkurat denne målgruppen.

Vi kan ikke utelukke at noen som har svart på spørreundersøkelsen også har deltatt på høringen, men vi vurderer at det i så fall kun gjelder noen svært få. I de to rekrutteringsprosessene har vi tatt i bruk ulike strategier, ulike avsendere og ulike digitale plattformer. UngOrg har stått for rekrutteringen av deltakere til høringen, og UngInfo har rekruttert til spørreundersøkelsen.

I rekrutteringen til den fysiske høringen tok vi med oss noen erfaringer fra fjorårets høring. I 2022 opplevde vi et stort frafall fra antall påmeldte til antall oppmøtte deltakere. Dette tok vi heldigvis høyde for i år, og vi nådde målet vårt om 70–80 deltakere.

Antall påmeldte deltakere	Antall oppmøtte deltakere
102	73

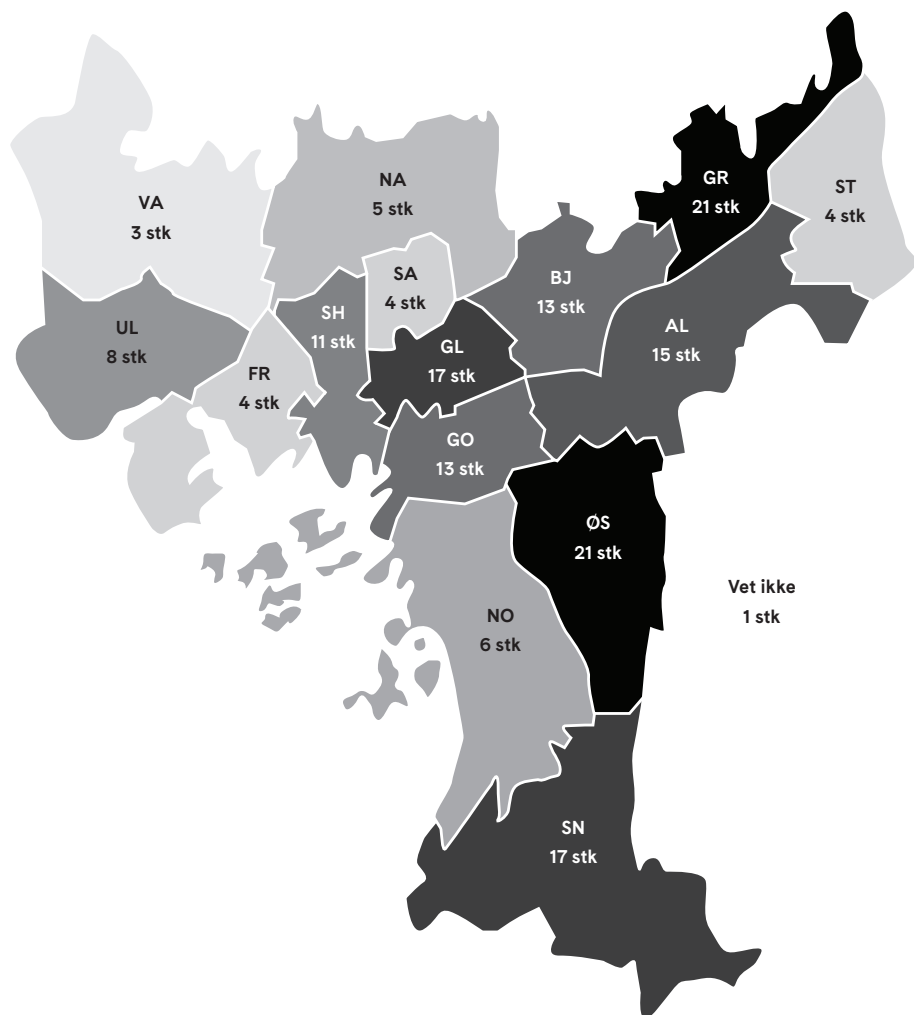
3.4. Hvem deltok på årets ungdomshøring?

Ett av målene våre i rekrutteringen var å høre fra ungdommer fra alle bydelene i Oslo. Det lyktes vi med i både spørreundersøkelsen og på den fysiske høringen. På den fysiske høringen kom det dessuten deltakere fra 31 ulike skoler. Se oversikt over deltakere per bydel på neste side.

Bydel	Spørreundersøkelsen	Høringen	Total
Alna (AL)	7	8	15
Bjerke (BJ)	4	9	13
Frogner (FR)	2	2	4
Gamle Oslo (GO)	10	3	13
Grorud (GR)	15	6	21
Grünerløkka (GL)	7	10	17
Nordre Aker (NA)	4	1	5
Nordstrand (NO)	2	4	6
Sagene (SA)	3	1	4
St. Hanshaugen (SH)	10	1	11
Stovner (ST)	1	3	4
Søndre Nordstrand (SN)	8	9	17
Ullern (UL)	5	3	8
Vestre Aker (VA)	1	2	3
Østensjø (ØS)	11	10	21
Vet ikke		1	1
Totalt	90	73	163

få ungdommer ←

→ mange ungdommer

Vi har også truffet godt på målgruppen. Alle unntatt én som deltok på den fysiske høringen var mellom 12 og 19 år, og det var kun et fåtall som var aktive i organisasjoner og ungdomsråd. Dessverre var 15 av dem som svarte på spørreundersøkelsen over 19 år.

Alder	Spørreundersøkelsen	Høringen	Totalt
12 år	1	4	5
13 år	2	13	15
14 år	6	5	11
15 år	11	17	28
16 år	14	20	34
17 år	19	7	26
18 år	12	2	14
19 år	10	4	14
Eldre enn 19 år	15	1	16
Totalt	90	73	163

Vi har valgt å inkludere de over 19 år i tallmaterialet. UngInfo, som har rekruttert til spørreundersøkelsen, har en relativt ung målgruppe (under 27 år). Disse respondentene har dessuten oppgitt at de ikke er aktive i organisasjoner eller ungdomsråd, og er derfor en del av en gruppe unge vi sjeldent hører fra.

3.5. Spørreundersøkelsen

Vi har utarbeidet spørreundersøkelsen i samråd med Klimaetaten etter inspirasjon fra Klimaundersøkelsen 2022: Befolkningsdelen Oslo (heretter Klimaundersøkelsen). Siden Klimaundersøkelsen ikke er rettet mot ungdom, har vi plukket ut undertemaer og spørsmål vi vurderer som relevante for høringens målgruppe. Vi har avgrenset spørreundersøkelsen til følgende temaer:

- Eget engasjement i klimasaken
- Oslos innsats
- Ansvar i klimaarbeidet
- Eget forbruk
- Nærområdet

3.6. Den fysiske høringen

Fordi klima er et sektorovergrep tema, måtte vi gjøre en tydelig avgrensning av hvilke sider av temaet vi ønsket innspill på. Et viktig premiss for oss i UngOrg er at ungdom skal ha mulighet til å delta på høringen uten forkunnskaper om tematikken. I utarbeidelsen av øvelsene, spørsmålene og temaets omfang ønsket vi å tilrettelegge for at ungdommene skulle føle seg kompetente nok til å ville uttale seg.

Erfaringen vår fra tidligere høringer er at det er effektivt å bruke øvelser og lek for å sette i gang samtaler. Under årets høring varierte vi mellom øvelser i plenum, gruppearbeid og individuelle øvelser.

Meningsstreken: Vi åpnet dagen med en øvelse vi kaller meningsstreken. Den innebærer at ungdommene får presentert en påstand de tar stilling til. Det gjør de ved å plassere seg på en strek fra den ene til den andre siden av rommet ut fra hvor enig eller uenig de er i påstanden. Dette etterfølges av en plenumssamtale om hvorfor de har valgt å stille seg der. Denne øvelsen gjennomførte vi to ganger i løpet av dagen.

Utslippkort: Etter meningsstreken hadde vi en felles-øvelse med mål om å kartlegge ungdommenes kunnskap om klimautslipp og klimatiltak. På gulvet spredte vi mange eksemplarer av kort i fem ulike kategorier som hadde en påstand skrevet på forsiden av kortet. Første runde valgte deltakerne kortet med tiltaket de tror er det viktigste hver enkelt kan gjøre for å kutte klimautslipp. Andre runde valgte de hva de mener er viktigst at vi som samfunn gjør for å kutte utslipp.

Etter å ha valgt kort, diskuterte ungdommene hvorfor de hadde valgt nettopp det kortet med de andre som hadde valgt det samme.

Påfyll av kunnskap: En av klimaetatens klimapiloter, Hauk Are Fjeld, holdt en kort innføring i Oslo og Norges utslipp. Det ga ungdommene et felles kunnskapsgrunnlag inn i diskusjonene, og var nyttig for å forhindre at det ble temaet for diskusjonene.

Gruppeinndeling: Vi pleier å bruke størsteparten av dagen på øvelser og diskusjoner i grupper. Det gjorde vi også i år. Gruppene er aldersinndelt, slik at man kommer på en gruppe med de som er ca. like gamle som en selv. Vår erfaring er at det skaper best gruppedynamikk. Vi ser også at dette er nødvendig for at de yngste skal slippe til med sine perspektiver.

Rangeringsøvelsen: Etter gruppene hadde blitt kjent med hverandre og fått egne grupperegler, gikk vi i gang med første gruppeøvelse. Gruppene ble delt i to, slik at det ble ca. 3–4 personer som jobbet sammen. Øvelsen gikk ut på at ungdommene skulle rangere ti samfunnsgrupper i forhold til deres ansvar for klimaendringene. Vi spurte dem om hvem som har mest og minst skyld i klimaendringene, samt graden av ansvar for å håndtere/stoppe klimaendringene.

Se for deg livet ditt i 2050: Etter lunsj hadde vi en bolk med temaet fremtid. Etter felles meningsstrek, fikk deltakerne en individuell oppgave med å fylle ut et skjema om sitt eget liv i 2050. Svarene ble brukt til å diskutere hvordan ungdommene ser for seg at det er å bo i Oslo i 2050. Se eksempler fra øvelsen i kapittel 7.3.

Plakat og klistremerker: I en av pausene fikk deltakerne utdelt klistremerker i fire ulike farger. Klistremerkene skulle brukes for å stemme på plakater med ulike temaer. På denne måten fikk vi blant annet spurt ungdommene om noen undertemaer vi ikke hadde gjort plass til i det øvrige programmet. På flere av plakatene var det en meningsytring å ikke sette klistremerker. Utfordringen med denne øvelsen, er at vi ikke har helt oversikt over hvem som bevisst har valgt å ikke sette klistremerke og hvem som lot være å gjennomføre øvelsen.

Gruppediskusjoner: Vi la opp til at ungdommene kunne diskutere temaer de var opptatt av. Det kunne være både innenfor og utenfor temaet klima. Vi la opp til at gruppene og gruppelederne kunne velge litt hva de ønsket å diskutere mot slutten av dagen. På forhånd hadde vi forberedt noen spørsmål om temaene engasjement og informasjon i et klimaperspektiv.

Snakkebobler: Deltakerne fikk også mulighet til å fylle ut snakkebobler med beskjed til de som bestemmer i Oslo.

3.7. Fremstillingen av resultatene

I denne rapporten er svarene fra ungdommene fremstilt tematisk. Vi kommer til å trekke inn svarene fra spørreundersøkelsen og fra den fysiske høringen om hverandre. På den måten gis et så dekkende bilde som mulig av hva ungdom i Oslo mener om de ulike undertemaene.

4. Informasjon

Ungdom i dag har en ubegrenset tilgang på informasjon. Utfordringen er å navigere seg frem til gode kilder som både har korrekt informasjon og er tilpasset deres målgruppe. Sprikende og feil informasjon er store utfordringer når det gjelder kunnskap om klima og klimatiltak. Det er derfor interessant å høre med de unge hvilke kilder de henter kunnskap fra, men også hvor de skulle ønske at de fikk informasjon om klima.

4.1. Hvor får unge informasjon om klima?

Deltakerne på Ungdomshøringen forteller at de ikke lærer nok om klima på skolen. De nevner også at mediene kun er opptatt av det i kortere perioder av gangen. Det betyr at de unge er nødt til å oppsøke informasjon selv.

«Media tar det ikke opp lenger. Med en gang koronabølgen traff, var det det eneste folk snakka om. Etter korona har vi hatt krigen. Nyheter tar alltid bare opp det negative. At det er så mye negativt i mediene er bra, for da lærer man at verden ikke er så fin ass. Samtidig kan det være litt deprimerende.»

– Gutt, 15 år, Gamle Oslo

De fleste oppgir at de får informasjon fra sosiale medier, da særlig Instagram og TikTok. En deltaker fremhever at sosiale medier tvinger aktørene til å presentere nyheter og informasjon på en måte som er tilpasset unge brukere.

Et eksempel på at ungdommene får informasjon om klima fra sosiale medier, er at mange snakket om The Willow project – et oljeboringsprosjekt i Alaska. Informasjon om dette er i hovedsak spredt på sosiale medier, og det var i disse kanalene ungdommene hadde fått kjennskap til det.

Flere pekte på utfordringer med falske nyheter på sosiale medier. Mange var opptatt av kildekritikk, men trakk frem at andre ungdommer ikke er bevisste og kildekritiske nok.

Ungdommene forteller at voksne er negative til at de bruker sosiale medier som nyhetskilde. Når voksne slår hardt ned på kildene unge bruker, kan det føre til at de unge vegrer seg for å snakke med de voksne om temaer de har funnet på andre kilder enn de voksne bruker.

«Man har det lille problemet i moderne tid som er fake news. Derfor må man være kritisk til alt man ser i dag. Særlig informasjon man får fra sosiale medier. Derfor kan du ikke ta det som fakta, men heller søke det opp.»

– Gutt, 15 år, Gamle Oslo

«De [voksne] stoler ikke på mine kilder. De voksne sier det er *fake news*, men jeg stoler på det. De voksne ler av hvor vi finner informasjonen, men mesteparten av tiden er de voksne kritiske. Vi blir fortalt at vi ikke burde stole på det.»

– Gutt, 13 år, Grünerløkka

«Moren min tror ikke på noe som ikke kommer fra somaliske medier. Hvis jeg ser noe på norske medier sier hun at jeg ikke skal tro på det og sender meg på rommet. Hun sier det er tull. Det er irriterende. Jeg snakker heller med onkelen min.»

– Gutt, 14 år, Alna

Klima

Jeg vet egentlig ikke så mye om klima, siden jeg personlig ikke har no interesse om det.

Jeg kan litt om klima

men jeg vil lære mer.

Jeg mener at
Sosiale Medier viser ^{Næsten} bare
Dårlige sider av ting
som klima-aktivister
gjør.

JEG VIL BLI
MER BEVISST PÅ
HVORDAN KLIMAENDR-
INGENE PÅVIRKER
JORDA

4.2. Skolens rolle som informasjonsformidler

Alle gruppene er enige om at skolen burde ta et større ansvar når det gjelder informasjon om klima. Vårt inntrykk er at deltakerne oppfatter informasjonen de får fra skolen som pålitelig og nøytral.

«Jeg ønsker å få mer info fra skolene. [...] Fakta og statistikk bør vi få vite fra skolene akkurat som vi gjør her. Lærere bør snakke mer med elevene og det bør være mer diskusjon.»

– Jente, 15 år, Bjerke

«Jeg skulle ønske at skoler hadde et fag en gang om måneden hvor det handler om klima.»

– Gutt, 16 år, Sagene

5. Engasjement

Inntrykket fra Ungdomshøringen er at ungdom er mindre opptatt av klima i dag enn for noen år siden. Dette sier også ungdommene selv. Deltakerne på årets høring peker på flere grunner til at engasjementet er lavere i dag enn i 2019:

- Klimastreikene og klimaengasjementet i 2019 var en forbigående trend
- Følelsen av at det ikke nytter å engasjere seg
- Mediene er opptatt av helt andre temaer f. eks økonomisk krise og krig
- I Norge merker man ikke de negative konsekvensene av klimaendringene
- Temaet er komplekst, vanskelig og overveldende

Vår erfaring fra høringen er at ungdommene har sterke meninger om temaet når de først kommer i gang. Mye tyder på at de har langt mer kunnskap om temaet enn de tror, men også at klimasaken er noe de aller fleste har et forhold til. Særlig gjelder det ungdommene som er 15 år og eldre.

5.1. Betydningen av aktualitet

Den 1. mars 2019 streiket 40 000 norske skoleelever for klima. Deltakerne på årets høring peker på at klimasaken ikke har vært ordentlig på dagsordenen siden da. Etter at koronapandemien brøt ut i Europa våren 2020, har både politikere, media og befolkningen vært mer opptatt av andre temaer. Ungdommene trekker frem eksempler som pandemien, krigen i Ukraina, økte priser og psykisk helse.

«Nyheter liker også å påvirke hvordan ting blir tatt imot i samfunnet. Hvis nyhetene viser at det nesten ikke går an å gjøre noe med det, så blir det veldig overveldende.»

– Jente, 15 år, Bjerke

Ungdomshøringen er i seg selv et godt eksempel på at dagsordenen er med å påvirke hva unge er opptatt av. Høringen ble arrangert samme uke som demonstrasjonene mot vindturbiner på Fosen, og under høringen var det stor interesse for å diskutere temaet.

5.2. Engasjement som identitetsmarkør

Engasjement synes å være noe ungdommene bruker som en identitetsmarkør – enten de er engasjerte eller ikke. Flere påpeker at det ikke lenger er kult å være opptatt av klima, og at klimaengasjement er en trend som har passert. Særlig én av gruppene fremhever at det har blitt flaut å bry seg om klima.

«Folk i klassen min ler av Greta Tunberg. Folk blir latterliggjort hvis man er opptatt av klima. Mange venner tør ikke å vise at de bryr seg. Man er redd for å bli sett på som ekstrem. [...] Når det gjelder trenden, så tenker jeg folk brydde seg i 4., 5. og 6. klasse. Da er man fortsatt så ung at man ikke bryr seg så mye om andres meninger. Når man er ungdom er det så mange andre ting å tenke på. Vi vil bare ha det bra og tenke på hvordan vi kan få det bra.»

– Jente, 15 år, Bjerke

Andre tror det handler mer om at folk har forskjellige interesser, og at noen bare ikke har interesse for klimaspørsmålet. Eller at temaet rett og slett er for komplekst og vanskelig til at man orker å sette seg inn i det.

«Fotball er spennende, klima er mer slitsomt å jobbe med. Det er vanskeligere. Derfor snakker vi om fotball.»

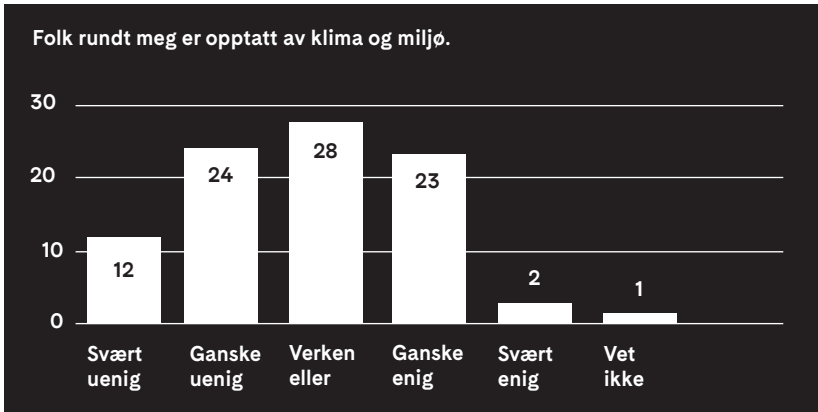
– Gutt, 15 år, Østensjø

«Det er kanskje litt urettferdig at voksne forventer at vi skal tenke mye på klima. Alle har jo ikke like interesser. Jeg liker for eksempel shopping.»

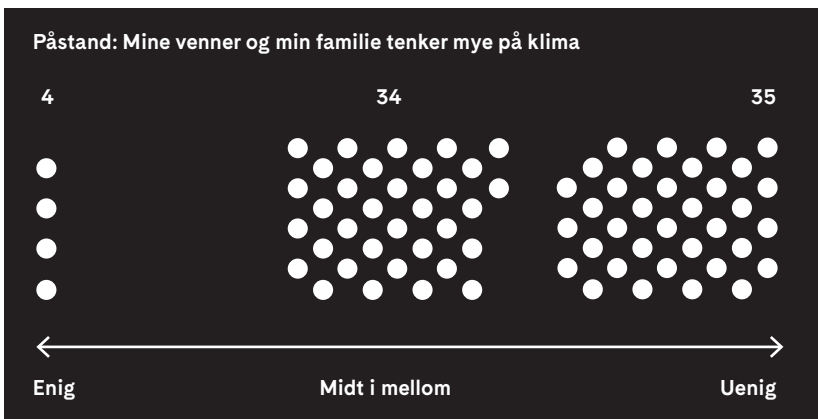
– Jente, 14 år, Østensjø

5.3. Påvirkning fra familie og venner

Mye tyder på at ungdommenes interesser og engasjement i stor grad styres av hva de rundt dem er opptatt av. De som er i miljøer hvor det er kult å engasjere seg, er også mer engasjerte i klimaspørsmålet. I spørreundersøkelsen ba vi respondentene si seg enig eller uenig i påstanden: Folk rundt meg er opptatt av klima og miljø.

Under øvelsen meningsstrekken svarte deltakerne som var fysisk til stede på høringen følgende:

«Ikke så mange venner som er opptatt av dette,
men mamma er veldig opptatt av det.»

– Enig

«De gir ikke faen. De tenker ikke på det.»

– Midt imellom

«For å være helt ærlig så vet ikke mamma hva
klima er.»

– Uenig

Svarene fra spørreundersøkelsen og meningsstreken viser begge at ungdom opplever at de rundt dem ikke er så veldig engasjerte i klimasaken. Kun et lite mindretall oppgir at familie og venner er engasjerte, mens de aller fleste plasserer seg et sted i midten. Under øvelsen meningsstreken var det flere av de i midten som forklarte at de hadde stilt seg i midten fordi de hadde venner eller familie som var litt opptatt av klima, samtidig som den andre gruppen ikke var opptatt av det i det hele tatt.

5.4. Aktivisme

Høringen ble avholdt samme uke som det samiske miljøet demonstrerte mot utbygging av vindmøller på Fosen. Det hadde heller ikke gått lang tid siden klimaaktivister hadde forsøkt å ødelegge kunst for å sette fokus på klimasaken. Flere av ungdommene tok opp temaet på egenhånd, men vi hadde også lagt opp til at gruppene kunne diskutere temaet mot slutten av dagen.

Inntrykket vårt er at de fleste ungdommene er skeptiske til sivil ulydighet. Flere påpeker at ekstreme handlinger kun gir negativ oppmerksomhet. Det er dermed noe som virker polariserende, og som avskrekker folk fra å engasjere seg for saken senere.

«De som allerede støtter klimakampen blir ikke mer engasjert. De som ikke er engasjert ser bare folk som bryter loven. De kan bruke det som argument for hvorfor man ikke skal støtte saken.»

– Gutt, 19 år, Ullern

«Det er blitt en trend å ødelegge kunst og det er problematisk. De ville ha en reaksjon og de fikk det. Besteforeldrene mine som aldri har brydd seg om politikk, brydde seg plutselig. De ble sinte av det. Det skaper en reaksjon og et engasjement. Da kunne vi plutselig snakke om miljø. De hadde liberale meninger. Føler også at det viser at folk blir mer sinte på aktivistene enn på klimakrisen. De setter kunsten høyere enn klimaet.»

– Jente, 13 år, Grünerløkka

Generelt er ungdommene svært opptatt av at aktivisme må være hensiktsmessig – det må ha positive konsekvenser for klima eller klimasaken. Det å demonstrere, lenke seg eller gjøre handlinger som ikke plager andre enn de ansvarlige, er ungdommene mer åpne for. Noen tar til orde for at det er nødvendig for unge å benytte sterke virkemidler, da unge ikke har så mange andre alternative påvirkningsmuligheter.

«Barn burde ikke kunne blitt arrestert under demonstrasjoner fordi de har ikke stemmerett. Det er den eneste måten vi kan si hva vi mener til politikerne. En voksen same er en annen sak. De har andre måter å snakke med politikerne på og de blir tatt mer seriøst fordi de er voksne.»

– Jente, 13 år, Bjerke

5.5. Makt og avmakt

Flere deltakere på høringen påpekte at mange føler at det ikke nytter å engasjere seg for klimasaken. De presiserer at dette er en av grunnene til at noen velger ikke å engasjere seg.

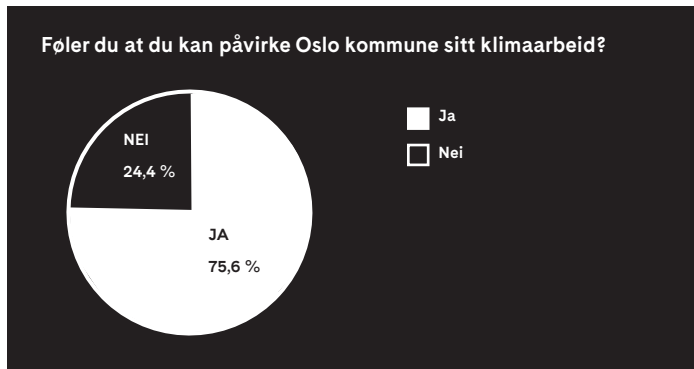
«Folk tenker kanskje “Jeg er bare en person, det har ikke noe effekt hva jeg gjør”. Hvis for mange tenker slik, blir ingenting gjort. Folk skjønner ikke helt alvoret og i Norge hvor vi ikke rammes så sterkt så gidder ikke folk å gjøre klimasaken til noe personlig.»

– Jente, 16 år, Frogner

«Genuin tro på at man ikke kan gjøre en forskjell kombinert med ønsketenkning er handlingslamdende. Man tenker at man er liten og det har ikke noe å si hva jeg gjør.»

– Jente, 16 år, ukjent bydel

Følelsen av at det nytter å engasjere seg, er viktig for å skape og opprettholde engasjement. I spørreundersøkelsen spurte vi respondentene: Føler du at du kan påvirke Oslo kommunes klimaarbeid?

De fleste som svarte ja, la vekt på at de som forbrukere kan gjøre endringer i egne liv for å redusere egne utslipp. Det vi egentlig lurte på med dette spørsmålet, var om ungdommene følte de kunne påvirke kommunens klimaarbeid på et mer strukturelt nivå. En del ungdommer svarte at de kan påvirke Oslo kommunes klimaarbeid gjennom å skaffe seg mer informasjon, bli med i en organisasjon eller ungdomsråd, delta i demonstrasjoner eller ved å spre engasjement til andre.

Noen sitater fra spørreundersøkelsen:

«Nei, ikke egentlig! Har tidligere dratt på demonstrasjon og blitt intervjuet av VG, føler ikke det at jeg dro påvirka så mye. Men ville påvirket ved å innføre klima i sosiale medier mer og skoler for å nå det offentlige.»

– Jente, 16 år, Grorud

«Nei, jeg har ikke den store munnen til å snakke.»

– Gutt, 16 år, Grorud

«Nei, fordi foreldrene mine er heller ikke veldig opptatt av det, så det blir vanskelig for meg å handle på det.»

– Jente, 14 år, Stovner

«Jeg vet ikke. Jeg har en stemme som jeg har tenkt å bruke mer, men politikerne er sta og av en eldre generasjon. De hører ikke på ungdommen, uansett hvor mye de vil ha oss til å tro at de gjør det.»

– Jente, 17 år, Nordstand

5.6. Selvsentrerte?

Flere av ungdommene under årets høring fortalte at de har nok med å tenke på seg selv, eller at de er mer opptatt av saker som berører dem.

«Jeg bryr meg mest når det påvirker meg på noen måte. Da kan jeg hjelpe mer. Hvis det skjer noe i Oslo, eller et sted der det bor familie eller noe.»

– Jente, 14 år, Alna

«Jeg har bedre ting å tenke på i blant. Jeg har flere ting jeg må fikse som handler om meg selv.»

– Jente, 14 år, Østensjø

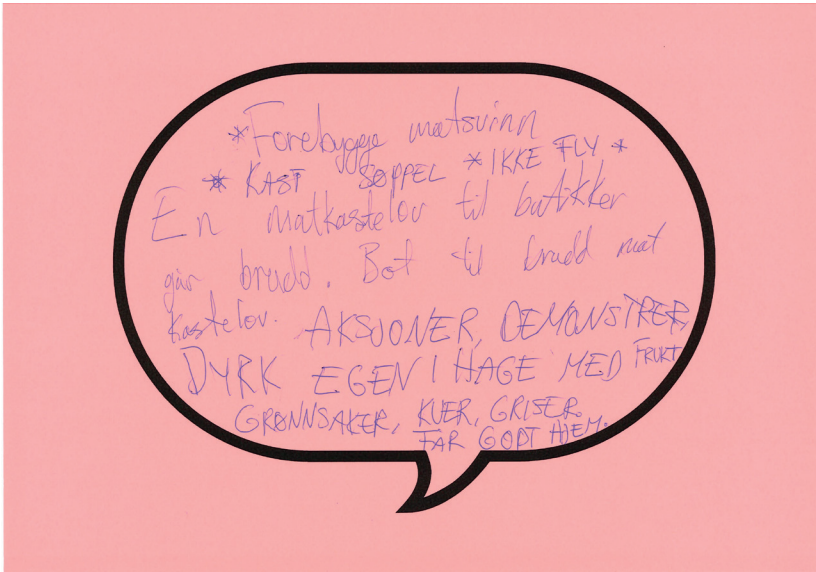
«Det er veldig unaturlig å prioritere klima i hele verden heller enn sine egne behov.»

– Gutt, 15 år, Østensjø

«Jeg engasjerer meg mer i problemer vi har NÅ, for eksempel miljøet på skolen og fattigdom og sånn.»

– Jente, 13 år, Vestre Aker

Samtidig ser vi at ungdommene er villige til å gjøre endringer i eget liv som er positive for klima. De er faktisk langt mer villige til å endre på vaner enn befolkningen ellers. Det kommer mer om dette i rapportens punkt 6.5.

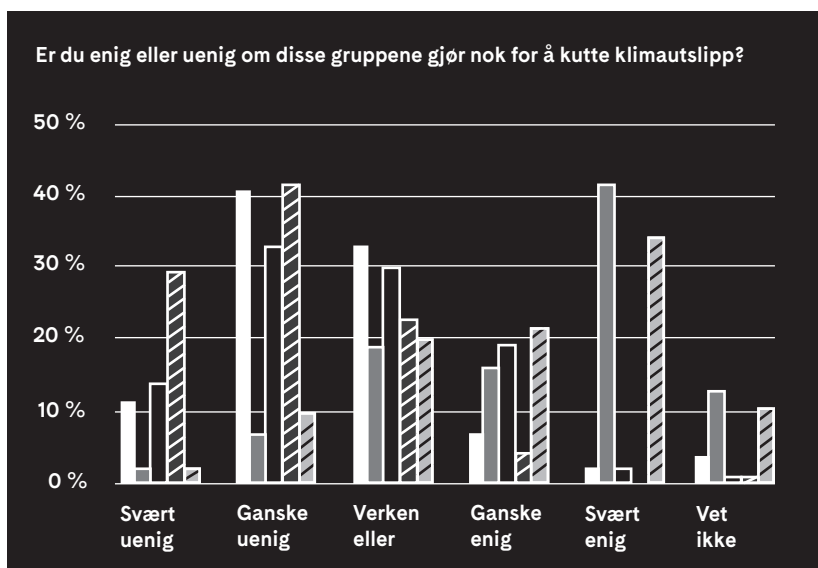
6. Ansvar

Det å plassere ansvar har lenge vært en stor del av klimadiskusjonene. Hvem har skylden for situasjonen og hvem skal ta ansvar for å kutte utslipp? Ofte peker aktører på hverandre og ansvaret flyttes rundt. Vi ønsket å høre med ungdommene hvor de tenker at ansvaret ligger, og i hvilken grad de føler at de selv har et ansvar.

6.1. Hvem gjør nok?

I spørreundersøkelsen spurte vi om ungdommene synes ulike samfunnsgrupper gjør nok for å kutte sine klimautslipp. Spørsmålene handlet om følgende grupper:

- Næringslivet
- Unge
- Foreldregenerasjonen
- De som bor i distriktene
- Politikere

Generelt mener ungdommene at de fleste gruppene bør gjøre mer enn de gjør i dag. Det er likevel ungdommene som kommer best ut av spørreundersøkelsen – de selv gjør nok, mens de andre gjør det ikke. Litt overraskende anser ungdommene politikerne som en gruppe som gjør nok for å kutte egne utslipp.

Under den fysiske høringen bemerket flere deltakere at det finnes samfunnsgrupper som ikke har forutsetningene til å forholde seg til klimasituasjonen. De gruppene det var snakk om var fattige, de med dårlig psykisk helse og de eldre. Det er en viss forståelse for at noen velger å ikke bry seg.

«Det handler om penger. Folk bryr seg ikke om klima hvis de ikke har penger til mat osv. Man bryr seg ikke så mye om klima hvis man ikke har dekket behov som å spise og leve.»

– Gutt, 15 år, Grünerløkka

«Hvis man har dårlig psykisk helse, har man ikke overskudd til å bidra til endring.»

– Jente, 13 år, Grünerløkka

«Jeg tenker vi plasserer besteforeldre lenger ned nå, for nå må de få slappe av litt.»

– Jente, 13 år, Grünerløkka

6.2. Plassering av skyld og ansvar

På den fysiske høringen hadde vi en øvelse der ungdommene skulle rangere ti ulike grupper fra hvem de mener har mest og minst ansvar. Øvelsen ble gjennomført i 17 grupper med 3–5 personer i hver gruppe.

Vi delte gruppearbeidet inn i to deler. I den første delen skulle deltakerne rangere hvem de mente har skylden for dagens situasjon, og i den andre delen skulle de rangere hvem de mener har ansvar for å stoppe/håndtere klimaendringene.

Her er gjennomsnittet av deltakernes rangering:

MEST ANSVAR	
ANSVAR FOR KLIMAENDRINGENE	ANSVAR FOR Å STOPPE/ HÅNTERE KLIMAENDRINGENE
Politikere	Politikere
De rikeste	Næringslivet
Næringslivet	De rikeste
De som bor i Oslo	De som bor i Oslo
Organisasjoner	Foreldre/De som bor i distriktene
Foreldre	Organisasjoner
Besteforeldre	Vi som er på UH
De som bor i distriktene	Klassen min
Klassen min/Vi som er på høringen	Besteforeldre
MINST ANSVAR	

I vurderingen av hvem som har skyld og ansvar for klimaendringene legger deltakerne vekt på hvem som har hatt makt og kunnskap til å handle annerledes. Makt og mulighet er også faktorene de vektlegger når de rangerer hvem som har mest ansvar for å stoppe klimaendringene. Ungdommene vektlegger også størrelsen på en gruppe som en viktig faktor for ansvar.

«Oslo er det mange mennesker, og da har vi ganske mye mer ansvar enn resten av Norge.»
– Jente, 13 år, Bjerke

6.3. Politikernes ansvar

Deltakerne på Ungdomshøringen mente det var politikere som hadde mest skyld for dagens klimasituasjon. Politikere er også den gruppen som de mener har mest ansvar for å få oss ut av krisen.

«Politikerne burde være på nummer én fordi de har mye makt og liksom styrer, så de har mye innflytelse liksom.»

– Gutt, 15 år, Østensjø

«Politikerne sa vi måtte bygge fabrikker, veier osv. Så det er de som må få oss ut av dette. De har høyere status, så de må si sin mening og fikse alt som ble feil.»

– Gutt, 14 år, Bjerke

Flere deltakere (særlig en av gruppene) trekker frem at det er helt naturlig at næringslivet bare vil tjene penger. De påpeker at det er politikernes ansvar å sette begrensninger og rammer for næringslivet. Dermed vurderer de næringslivets ansvar for mindre enn politikernes.

«Interessene til næringslivet er bare business, mens politikere bestemmer ja eller nei. Næringslivet er bare penger. Det er politikere som åpner dørene for mer forurensning.»

– Gutt, 16 år, Alna

«Penger er viktig for politikerne. Jeg føler næringslivet prøver ikke å forurense, men bare trenger det for å tjene penger.»

– Gutt, 16 år, Søndre Nordstrand

Noen få nyanserer politikernes ansvar ved å peke på at det er befolkningen som velger politikerne.

«Mange stemmer forskjellig, så det er vanskelig å plassere ansvar på politikere. Det er individer som velger hva de stemmer på.»

– Jente, 16 år, Frogner

«Politikere er vel representanter for folket, så hvis vi ikke bryr oss, vil ikke politikerne ordne noe.»

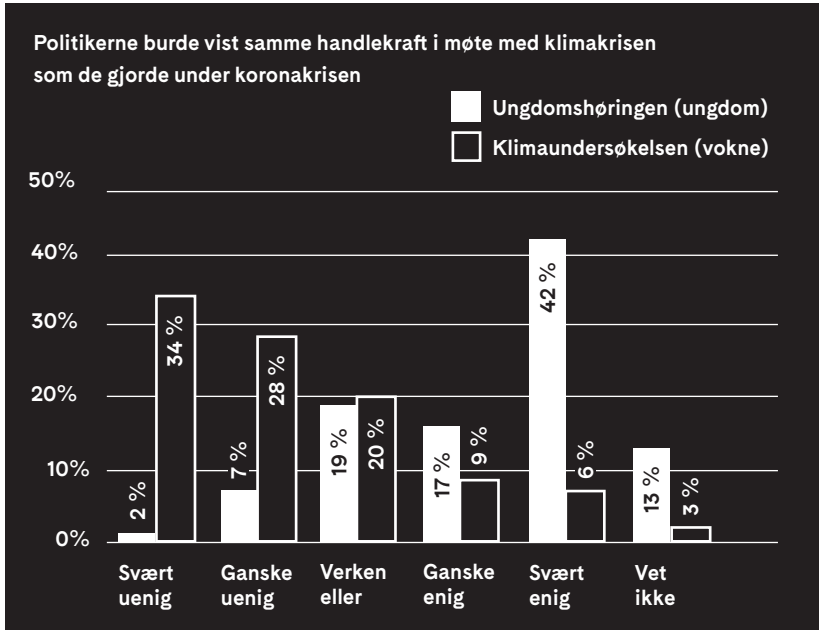
– Jente, 16 år, ukjent bydel

Imidlertid er det liten tvil om at unge i dag har høye forventninger til politikerne fremover. Noen få mener at politikerne bør bruke sterkere virkemidler enn de gjør i dag.

«Jeg tror ikke folk gjør noe, fordi det er for mye jobb å gjøre det som trengs. Hvis politikerne setter inn lover, hvis de blir straffet, så kommer folk til å bli sånn “oh shit, nå må jeg gjøre noe”.»

– Jente, 16 år, Stovner

I spørreundersøkelsen spurte vi om politikerne burde vise samme handlekraft som under koronakrisen. Det samme spørsmålet har klimaetaten spurt den voksne befolkningen om i befolkningsundersøkelsen.

6.4. De voksnes skyld og ansvar

Deltakerne klandrer besteforeldregenerasjonen i liten grad for klimaendringene, og begrunner det med at besteforeldrene ikke visste hva de gjorde. Derfor stiller deltakerne foreldregenerasjonen mer til ansvar enn besteforeldregenerasjonen.

«Besteforeldrene visste ikke hva de gjorde.»

– Jente, 14 år, Østensjø

«Selv om besteforeldre har skapt problemet, er det ikke bevisst.»

– Jente, 13 år, Vestre Aker

«Foreldrene våre har vokst opp med mer kunnskap om klimaendringene, og det er de som har gjort mest for å ødelegge.»

– Jente, 16 år, ukjent bydel

«[Foreldrene] er over besteforeldrene fordi de har hatt mer informasjon enn besteforeldregenerasjonen.»

– Jente, 13 år, Grünerløkka

Som nevnt i rapportens kapittel 5.5, mener deltakerne at besteforeldre ikke kan forventes å bidra til å hindre klimaendringene. Derfor må enten foreldregenerasjonen eller de unge selv gjøre det. Her er deltakerne litt uenige om hvem som har mest ansvar.

«Du har mye ansvar når du kan stemme. Det er voksent. Vi er ikke voksne.»

– Jente, 14 år, Østensjø

«Jeg er enig med [en annen i gruppa] fordi vi [unge] har ikke så mye mulighet til å gjøre noe med det. Vi har ikke alderen eller pengene. Vi er fattige.»

– Gutt, 16 år, Søndre Nordstrand

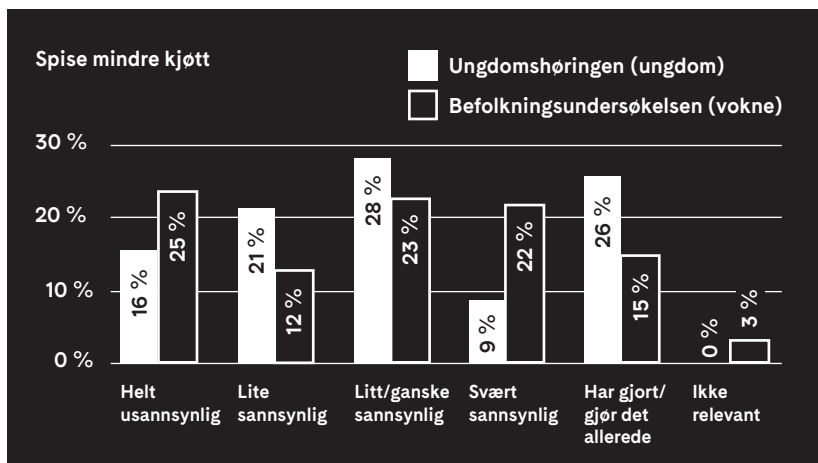
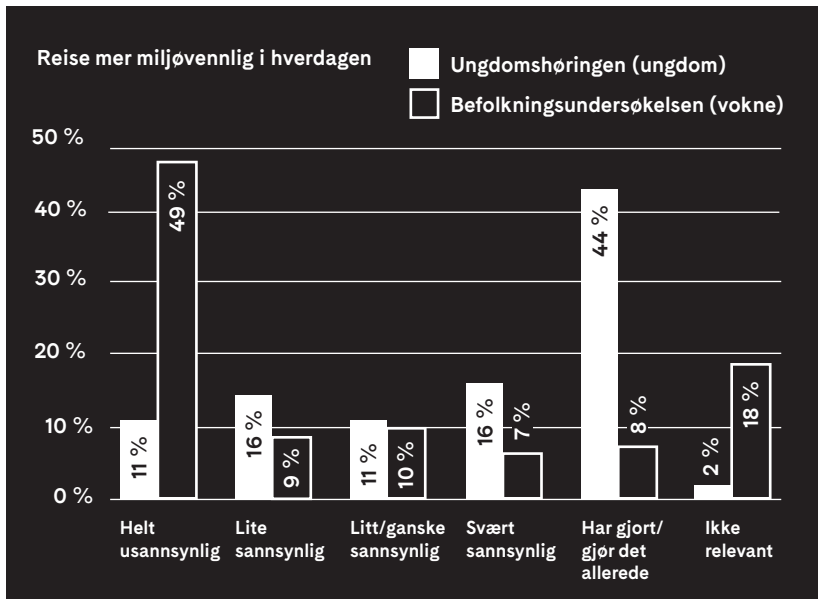
«Det er vi som skal ta over neste generasjon. Det er vi som har ansvaret.»

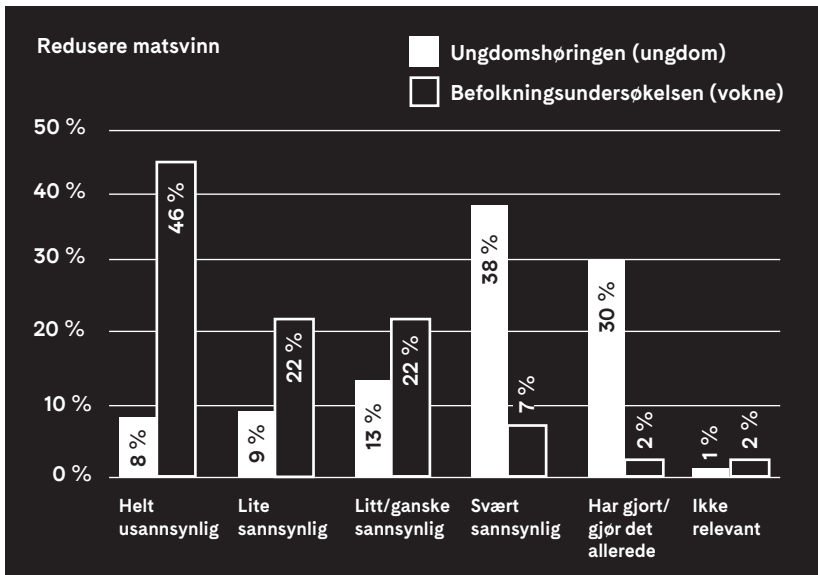
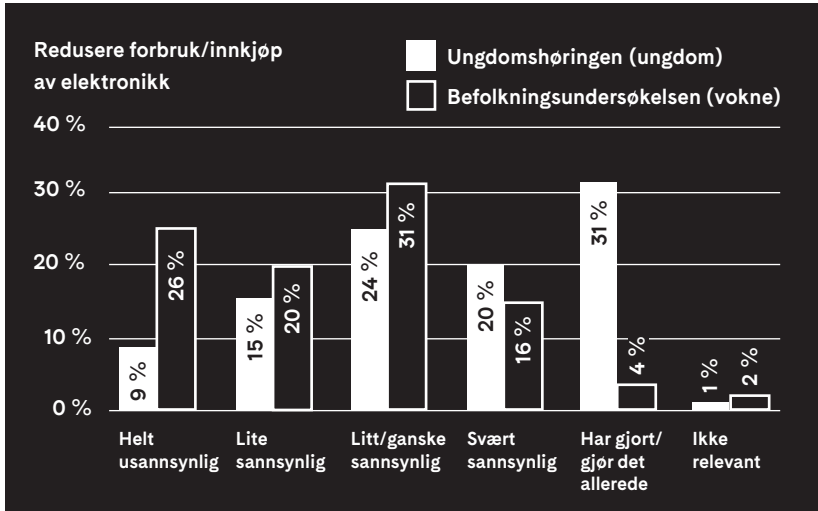
– Gutt, 16 år, Grorud

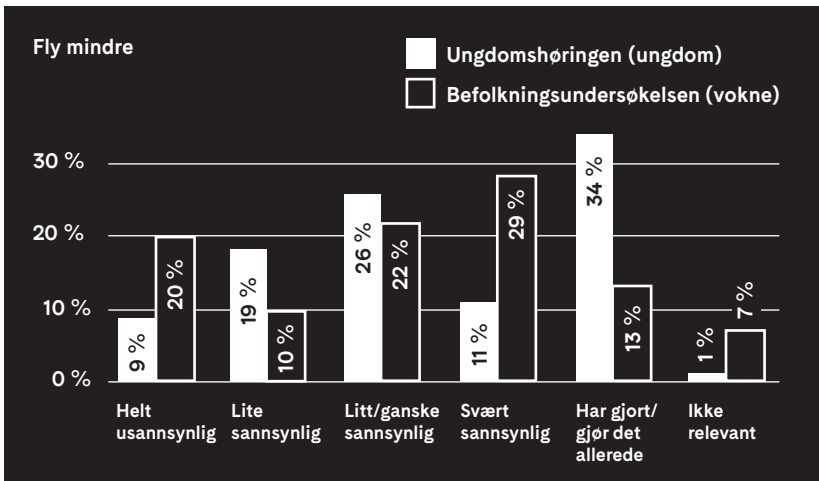
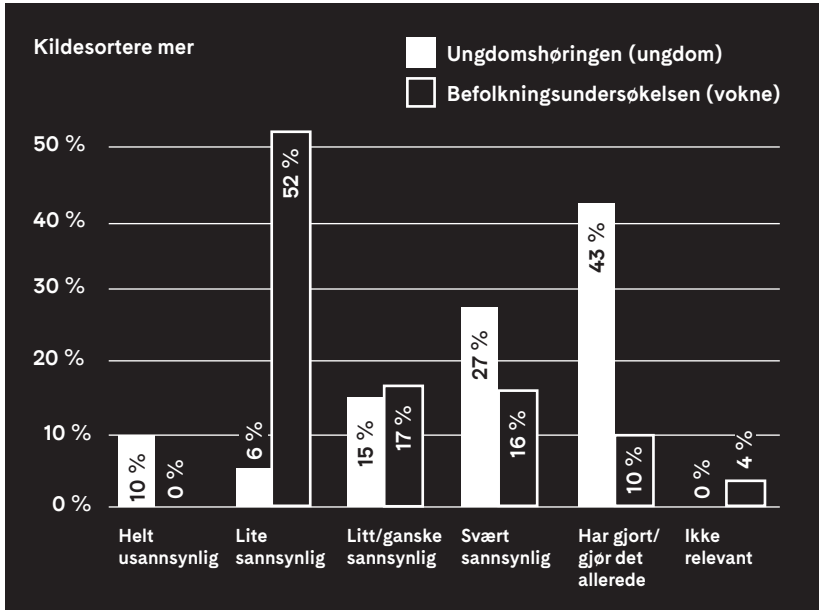
6.5. De unges eget ansvar

I spørreundersøkelsen lurte vi på hvilke tiltak ungdommene selv er villige til å iverksette for å redusere sine egne utslipp. Ettersom spørsmålene i undersøkelsen til en viss grad samsvarer med spørsmålene i klimaetatens befolkningsundersøkelse for voksne, er det naturlig å sammenligne svarene. Tallgrunnlaget for befolkningsundersøkelsen baserer seg på 1504 repondenter. Se sammenlikningene av de ulike tiltakene på de neste sidene.

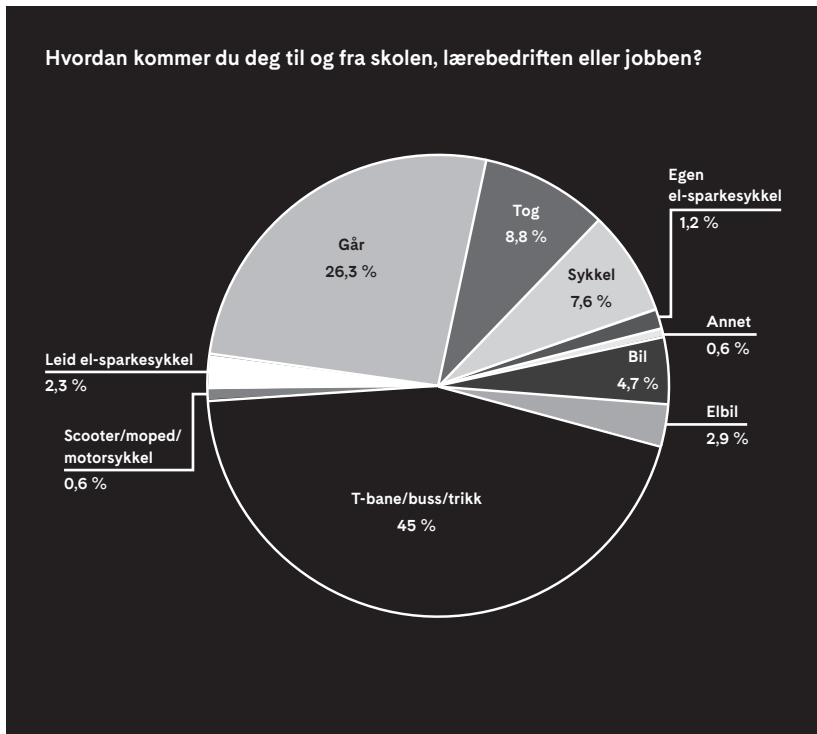
Hvor sannsynlig er det at du kommer til å gjøre noen av disse tiltakene de neste to årene?:

Det er stor forskjell på hva ungdom svarer sammenlignet med befolkningen for øvrig. Ungdommene føler i mye større grad enn befolkningen ellers at de lever klimavennlig, særlig når det gjelder transport. Det så vi også da ungdommene svarte på hvordan de kommer seg til og fra skolen, lærebedriften eller jobben:

Ungdommene er også langt mer endringsvillige enn resten av befolkningen. Tiltaket de er minst villige til å gjøre er å spise mindre kjøtt. Svaret stemmer overens med inntrykket fra den fysiske høringen. I øvelsen der ungdommene skulle velge det viktigste tiltaket for utslippskutt som kan gjøres av enkeltpersoner, var det ingen som valgte kortet der det stod «bli vegetarianer». Det var flere grupper som diskuterte nødvendigheten av å ofre noe for klimasaken.

«Jeg kan ikke slutte å drikke Powerade bare fordi det er plast. Jeg må ha Powerade.»

– Jente, 14 år, Østensjø

«De tingene jeg har gjort er bare liksom litt, ikke ekstremt. Jeg er redd for å havne i trøbbel med politiet hvis jeg gjør noe som faktisk er ekstremt. Det er fordi jeg vet det kan gå utover min fremtid, så litt selvopptatt, men jeg synes det er verdt det. Jeg bare får meg ikke selv til å gjøre det. Men man får ikke drepe noen for meningen deres, aldri! Det er greit å gå over grensen og bli arrestert, men jeg vil ikke få meg selv til å gjøre noe sånt selv siden det går utover min fremtid. Det klarer jeg ikke.»

– Deltaker, 15 år, Nordre Aker

I gruppediskusjonene ble det fremhevet av flere at påvirkningskraft og ansvar hører sammen. De unge som har muligheten til å påvirke, har et større ansvar enn de som ikke har samme muligheter.

«Egentlig har vi som er på Ungdomshøringen et større ansvar fordi vi er her og får fortelle meningene våre til politikerne.»

– Jente, 14 år, Østensjø

«Hvis andre folk rundt deg engasjerer seg, er det lettere å engasjere seg. Fint å ikke føle seg alene. Jo flere som engasjerer seg, jo flere blir engasjert. Ungt engasjement er med på å forme det politiske landskapet. Vi tvinger politiske partier til å bry seg om det vi bryr oss om. De vet at nye velgere vil ha grønn politikk. Det er vårt engasjement som former det politikerne mener noe om.»

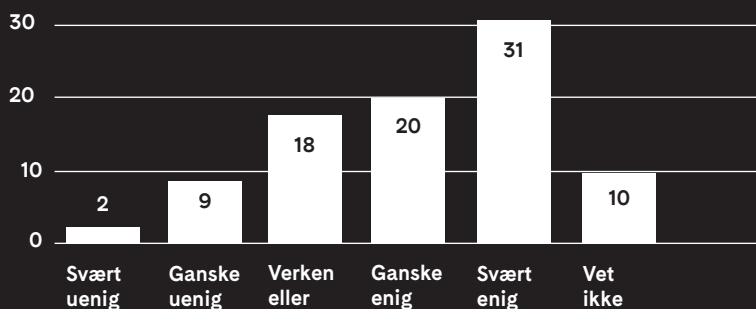
– Gutt, 19 år, Ullern

6.6. Oslo sitt ansvar

I spørreundersøkelsen var det mange som mente at vi som bor i Oslo bør gjøre mer for å kutte klimautslipp.

I øvelsen der ungdommene skulle plassere skyld og ansvar, mente de at vi som bor i Oslo har et større ansvar enn de som bor i distriktene (se kap. 6.2). Blant annet fordi flere bor i Oslo enn andre steder i Norge.

Vi som bor i Oslo bør gjøre mer for å kutte klimautslipp

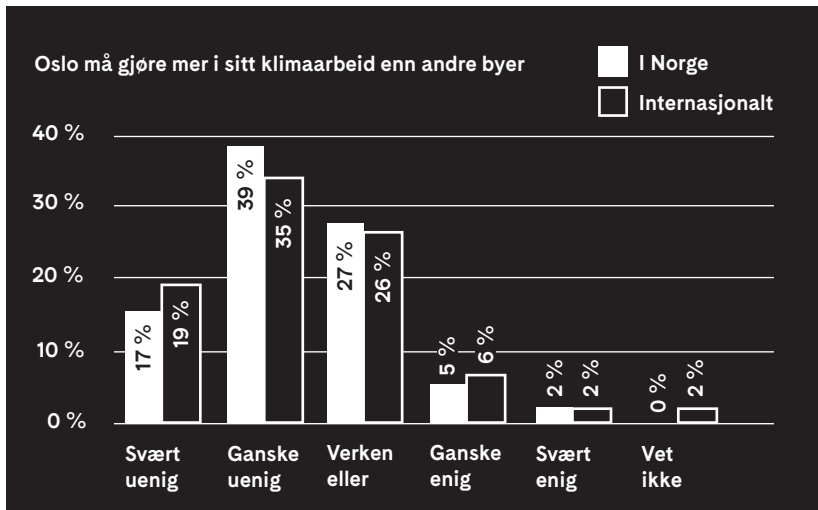
«Vi er ganske mange i Oslo, så da er det viktig at alle kildesorterer, for det har mye å si. Hvis foreldre kildesorterer eller kjører mindre, har det ikke mye å si, men hvis alle gjør det, har det mye å si.»

– Gutt, 14 år, Bjerke

«De som bor i Oslo kan endre på det. Siden det er en stor by, shopper man mye man ikke trenger, og kaster mye mat.»

– Jente, 13 år, Søndre Nordstrand

Flere mente at Oslo bør fremstå som et godt forbilde. I spørreundersøkelsen svarte ungdommene at det er viktig at Oslo gjør mer i sitt klimaarbeid enn andre byer.

Ungdommene har mange anbefalinger til Oslo kommune. Anbefalingene finner du i rapportens kapittel 7.3.

«Oslo har allerede gjort mye for å forbedre seg på klimaarbeid, men kan gjøre mye mer! Vi har en lang vei å gå når det kommer til transport, resirkulering og kortreist mat og andre produkter. Det er viktig at politikere og større organisasjoner tar grep for å sørge for dette.»

– Jente, 16 år, Frogner

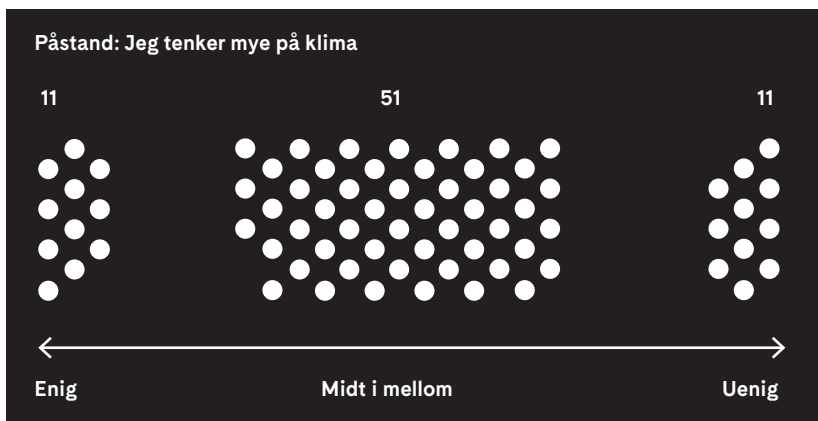
7. Fremtiden

Det å spørre ungdom om fremtiden har vi gjort i mange av de tidligere høringene. I Ungdomshøringen 2015: Ungdom om byplanlegging så ungdommene for seg at fremtidens Oslo ville være en grønn by med Europas beste kollektivtilbud. De så også for seg en mer inkluderende by uten diskriminering. I årets høring ser vi at deltakerne er optimistiske til at kollektivtransporten i Oslo vil bli bedre i fremtiden. De er også opptatt av mangfold og inkludering, men usikre på om det vil bli bedre eller verre i fremtiden. Når det gjelder bekymringer ser vi at årets deltakere er mer bekymret for egen fremtid enn for verden som helhet. Generelt oppgir årets ungdom å være mer bekymret enn det som var tilfelle i fjor, Ungdomshøringen 2022: Ungdom om tid. Særlig bekymrer de seg for boligmarkedet og om de vil ha mulighet til å kunne bo i Oslo i fremtiden.

7.1. Bekymret for verden

Vi har forsøkt å kartlegge ungdommenes tanker om verdens fremtid: Er de bekymret eller ikke? Tror de at klimakrisen kan løses? Syner de at verden beveger seg i en positiv retning? Disse spørsmålene stilte vi ungdommene under øvelsen meningsstreken. De snakket også om temaet i gruppediskusjoner senere.

I den etterfølgende plenumsdiskusjonen var det tydelig at de som stilte seg på enig-siden og de som stilte seg på uenig-siden, virkelig var motpoler. De som sa at de tenkte mye på klima var veldig bekymret, og følte mye skyld og skam for ikke å leve klimavennlig nok. De på andre siden fremstod som fullstendig ubekymrede.

Sitater fra plenumsdiskusjonen:

«Jeg tenker på klima hele tiden og har hele tiden dårlig samvittighet.»

– Enig

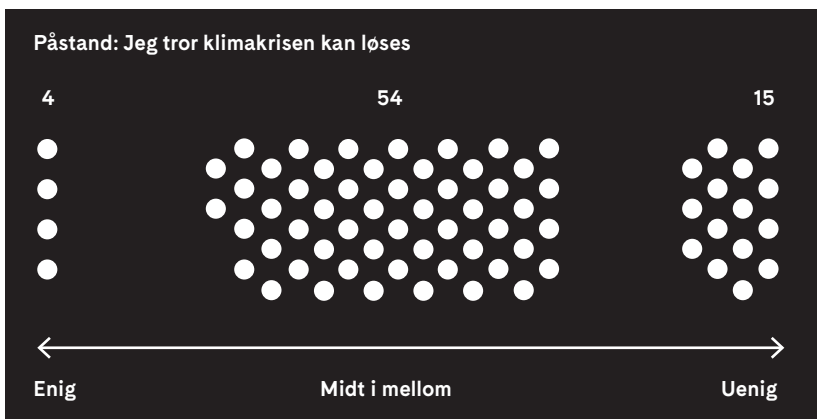
«Jeg har aldri tenkt på klima.»

– Uenig

Det var også én som oppsummerte uenig-siden på en treffende måte i en senere gruppediskusjon:

«Jeg har ikke lyst til å tenke på at jeg var ungdom og bare stresset over klima. Jeg har ikke lyst til å bruke opp livet mitt på det.»

– Jente, 14 år, Østensjø

Det er interessant at så få av deltakerne tror at klimakrisen kan løses, samtidig som kun noen få tenker mye på klimaet. I gruppediskusjonene ble det diskutert hvordan klimakrisen kommer til å være en del av livene våre i fremtiden.

«Vi løser den ikke, den vil alltid være der. Det er som korona.»

– Jente, 14 år, Østensjø

«Det er som omgangssyke, du tror du er fin og skal ta en brødkive, og så går du og spyr igjen.»

– Jente, 14 år, Alna

«Det er som en sykdom vi tror vi har vaksine for, og så slutter folk å vaksinere seg, og så kommer sykdommen igjen.»

– Gutt, 15 år, Østensjø

Nesten alle gruppene diskuterte hvorvidt vi ville klare å løse klimakrisen, og også hvordan vi eventuelt skal klare å komme dit.

«Jeg har håp, men ikke så mye håp.»

– Jente, 13 år, Søndre Nordstrand

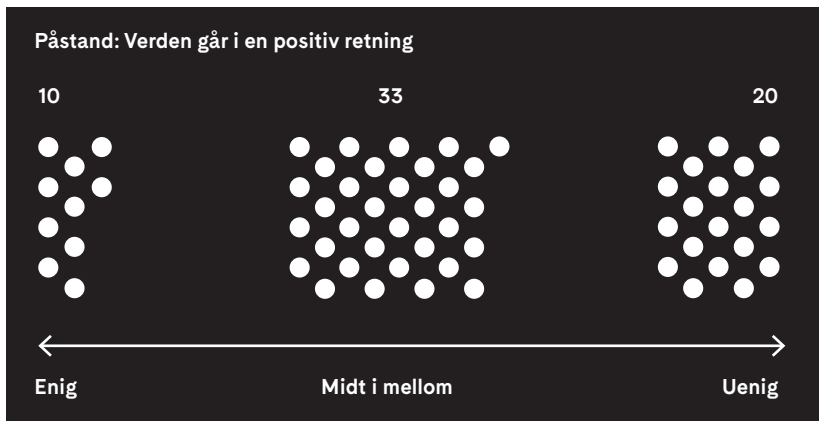
«Jeg tror det blir vanskelig for de fattige landene. De trenger kull, gass og olje for å overleve. Men i Norge tror jeg det kommer til å gå, for jeg har allerede hørt at det har gått veldig bra til nå, så da tror jeg det går.»

– Jente, 16 år, Stover

«Jeg tror ikke jeg kommer til å ha barn. I så fall vil jeg adoptere. Jeg vil ikke bringe et barn til verden, for da blir det flere folk. Da vil jeg heller ta vare på noen som allerede finnes i verden.»

– Gutt, 13 år, Grünerløkka

I meningsstrekken hadde vi en påstand som skulle kartlegge deltakernes syn på verden generelt, og ikke bare med hensyn til klima. Vi spurte dem om de synes verden går i en positiv retning.

Sitater fra plenumsdiskusjonen:

«Jeg synes ikke verden går i én retning, men heller at forskjellige deler av verden går i forskjellige retninger.»

– Midt i mellom

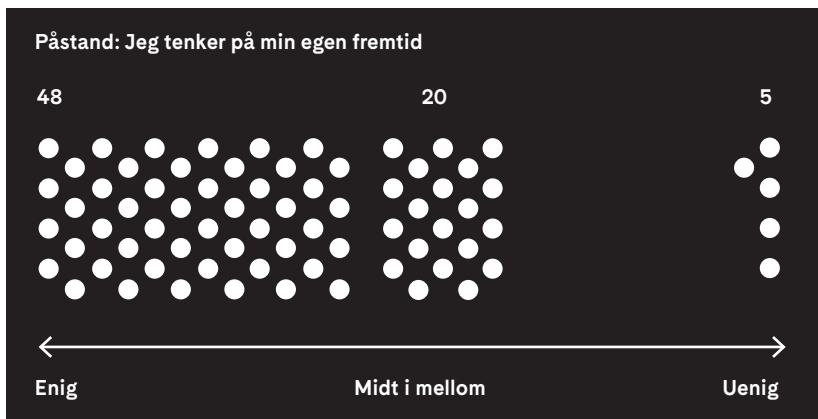
«Bare fordi det er litt bra her i Norge, så betyr ikke det at det går i riktig retning i resten av verden»

– Uenig

De fleste ungdommene virker ikke veldig bekymret for verdens fremtid. Likevel er det mange som ikke tror at klimakrisen kommer til å bli løst. Det er også en god del som tenker at mye i verden beveger seg i feil retning. I plenumsdiskusjonen etter påstanden «Verden går i en positiv retning», sa de som stod i midten at det virker som om noen aspekter blir bedre og at andre blir verre. Generelt fremstår det som at ungdommene ikke har inn tatt noe bestemt standpunkt, men at de i stedet vurderer ulike aspekter frem og tilbake. Det kan også tenkes at de ikke tenker så mye på vår felles fremtid.

7.2. Bekymringer for egen fremtid

Øvelsene som handlet om deltakernes egen fremtid viser tydelig at de tenker mye mer på sin egen fremtid enn på verdens fremtid. I diskusjonene fremstår de som langt mer bekymret for sin egen fremtid med tanke på jobb og bolig enn de er for klimakrisen.

Sitater fra plenumsdiskusjonen:

«Jeg tenker mye på hvordan jeg kan være nyttig for meg selv, mine venner, familien og verden rundt meg.»

– Enig

«Blir mye katastrofetanker, men jeg kommer også opp med mange ulike løp for livet mitt.»

– Enig

«Jeg merker at alt jeg lærer om på skolen, leser på internett osv. handler om hva som kommer til å skje med meg i fremtiden.»

– Enig

Det var bare fem personer som sa at de ikke tenkte på sin egen fremtid. I et senere gruppearbeid kom det frem at dette var ungdommer som bevisst hadde tatt et valg om ikke å tenke på fremtiden.

«Jeg vil ikke tenke så mye på fremtiden, for det begrenser meg mye. Så jeg liker ikke å tenke så langt. Jeg vet at ting skal endre seg. Hvis jeg planlegger fremtiden så skjer ikke det jeg planlegger.»

– Jente, 15 år, Grorud

Å TENKE FOR
MYE PÅ FREMTIDEN
KAN ØDELEGGE FOR
NÅTID

Vi spurte også deltakerne om de tror de kommer til å få det bedre enn sine foreldre.

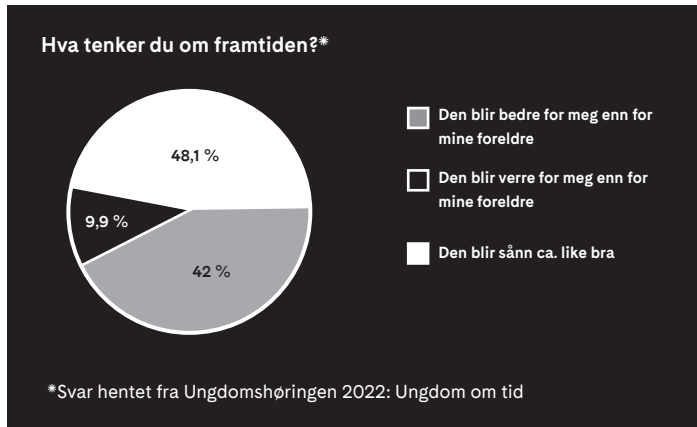

«Vi har hatt fred, stabilitet og økonomisk vekst, men nå tror jeg det blir mindre av dette.»
– Uenig

«Vi som er førstegenerasjonsinnvandrere har bedre forutsetninger enn våre foreldre.»
– Enig

«Det er store forskjeller i verden. Hver eneste må bidra mer.»
– Midt i mellom

I dette spørsmålet opplevde vi at de som hadde foreldre som hadde innvandret til Norge trodde de ville få det bedre enn sine foreldre. Samme observasjon gjorde vi under Ungdomshøringen i 2022: Ungdom om tid. Det er interessant at langt flere så lysere på egen fremtid i fjorårets høring. Dette kan ha sammenheng med temaet eller at verden er mørkere enn i april i fjor.

Vi merker oss at ungdommene er bekymret for om de kommer inn på skolen og utdanningen de ønsker, om de vil få en jobb de trives med og om de vil få råd til å kunne kjøpe seg bolig i fremtiden. Vi går nærmere inn på dette i kapitlene 7.5 og 7.7.

7.3. Øvelse om livet ditt i 2050

Under høringen hadde vi en øvelse der deltakerne skulle fylle ut et tosidig ark hvor de svarte på spørsmål om egen fremtid. De utfylte arkene ble brukt som utgangspunkt for gruppesamtaler om Oslo i 2050. Vår erfaring er at det er effektivt å starte med det nære og personlige, og deretter zoome perspektivet ut. På de neste sidene er et utvalg at det ungdommene svarte om sin egen fremtid.

Se for deg livet ditt i 2050

Alder 14 (2009)

Bydel Ostervå

Hvor bor du?

Manglerud → Byen/majorstua
Oslo midt i

Hvordan bor du?

- Bor i leilighet i byen med to golden retriever hund
- Har en mann og tre barn
- Annonium med fisker
- En leilighet i new york, eni pris, sommerhus i hellas → hytte på fjellet
- Enkelt, høgt under taket, litt farge, eget kontor
- Må ha rosa sofa
- Brudekjolen på ~~en~~ → (alike memeske)

BOLIG

JØBB

Hva jobber du med?

- Enken modell
- Eier av moteblad
- Eier en bedrift / smykke/ blom

Hvordan kommer du deg til jobb?

- Limo
- Sykle
- Privat-sjåfør

Se for deg livet ditt i 2050

Hva bruker du fritiden din på?

- Danse
- Gå på skattemark
- Gå på ekskurs
- Bli tatt bilde av på løp

Hvor drar du på ferie?

- Sommehuset i hellas
- Reiser verden rundt

FRITID

MENINGER

Hva er du opptatt av?

- Familie
- Venner
- Mote
- Smykke

Hva er du misfornøyd med?

- At jeg er gammel

Hva er du glad for?

- At jeg har fått til i livet
- Drommebryllupene mine

Se for deg livet ditt i 2050

Alder 16

Bydel Alna

BOLIG

Hvor bor du?

Nåper ikke at jeg bor i Oslo, kanskje et annet sted i verden, men tror ikke Norge fordi jeg føler at jeg ikke får nok muligheter her. Jeg vil bo i et land der jeg kan føle at jeg høres ut som hjemme og kan snakke som jeg vil.

Hvordan bor du?

Jeg vil ikke jobbe eller gå på skole, men kanskje jeg får et bra jobb.

Hvordan ser det ut der jeg bor?

Et fint hus, kanskje et bra område.

Hva jobber du med?

Jobber med noe jeg liker og håper at det gir meg mye penger.

Hvordan kommer du deg til jobb?

Bil.

Se for deg livet ditt i 2050

FRITID

Hva bruker du fritiden din på?

Sikkert bruker fritiden med familie, barn, venner, og aktiviteter jeg liker.

Hvor drar du på ferie?

Et bra land jeg liker, men mest viktigst hjemme landet fordi jeg vil være der og skal være tilgjengelig til deres kultur.

MENINGER

Hva er du opptatt av?

min kultur, religion, familie og venner.

Hva er du misfornøyd med?

Hva er du glad for?

Se for deg livet ditt i 2050

Alder

13 ~~14~~ ^{Snor}

Bydel

Nordstrand

BOLIG

Hvor bor du?

Jeg vil enten bo i Sverige eller Norge.

Jeg bor i Oslo, men vet ikke hvor jeg bor i Sverige.

Hvordan bor du?

Jeg bor i hus.

Jeg bor med en familie med minst to-tre barn, + en pøsehund (dachs).

Hvordan ser det ut der jeg bor?

Det er stor hage, med et stort hus. Det skal være moderne og en gigantisk trampoline.

JOBBER

Hva jobber du med?

Jeg jobber som politi (politipatrulje). Ikke kontor.

Hvordan kommer du deg til jobb?

Jeg tar enten bil, buss, sykkel eller trikk. (kan være andre transportmidler også)
Helst ikke bil, fordi jeg vil bo i Oslo. Men jeg vil fortsatt bo i god natur og klima, med fortsatt gode transportmater og midler.

Se for deg livet ditt i 2050

FRITID

Hva bruker du fritiden din på?

Være med familien og venner.

(kanskje jobbe litt)

Hvor drar du på ferie?

Jeg vil helst dra på ferie til slekt.

Men hvis jeg skal lengre, vil jeg dra til

New Zealand ~~Australia~~

MENINGER

Hva er du opptatt av?

Hva er du misfornøyd med?

Hva er du glad for?

Se for deg livet ditt i 2050

Alder

17

Bydel

Søndre
Nordstrand

BOLIG

Hvor bor du?

Beverly Hills

Hvordan bor du?

Mansion / Pallass Med MEG

Hvordan ser det ut der jeg bor?

Hint, vant, moderne, Riket

JOB

Hva jobber du med?

Musikk

Hvordan kommer du deg til jobb?

Lamborghini

Se for deg livet ditt i 2050

FRITID

Hva bruker du fritiden din på?

Ha det Gay, kjøre
open wheel racing

Hvor drar du på ferie?

Tropical Islands, overd
vant
OOOO til Somalia hvor vi
Møter familien VAAAR

MENINGER

Hva er du opptatt av?

Mat, penger, musikk, FI,
Å kose seg

Hva er du misfornøyd med?

Ingenting, kanskje
missede oppportunities
etc.

Ingen missed greier her ~~Vi~~ skal gjøre

Hva er du glad for? AAA IT

At livet er perfekt
som jeg drømte
om.

At vi er gift

7.4. Oslo i 2050

Under høringen startet vi bolken som handlet om fremtiden med en felles meningsstrek. Vi spurte ungdommene om de tror det er bedre å bo i Oslo i 2050 enn det er i dag. Slik svarte de:

«Jeg har trua på nye løsninger.»

– Enig

«Det er fortsatt rasisme, klimaendringer, transfobi, men mye er blitt bedre.»

– Enig

De aller fleste mener at noen ting blir bedre og noen ting blir verre i Oslo i 2050. Med tanke på stadig stigende boligpriser var flere bekymret for hvorvidt det ville være mulig å bo i Oslo i 2050. I de neste kapitlene sier vi mer om hva ungdommene ser for seg med tanke på fremtidens boforhold, reisevaner og arbeidsliv. Her er noen betraktninger fra ungdommene på andre aspekter av fremtidens Oslo:

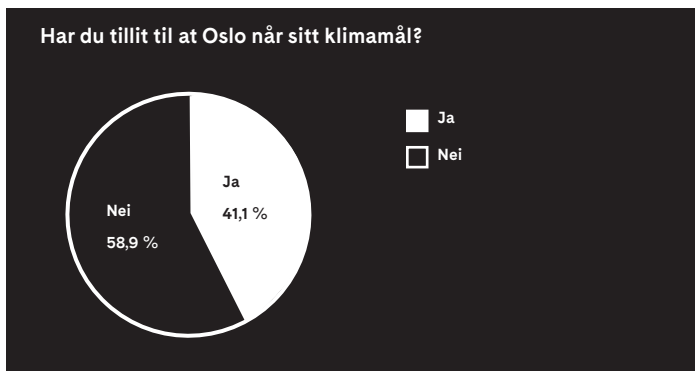
«I Oslo er det mange flerkulturelle, jeg tror derfor mange kommer til å flytte ut av Norge pga. religion. I Norge er det åpent for mange mennesker, men det kan påvirke religionen deres.»

– Jente, 16 år, Stovner

«Jeg tror Oslo kommer til å være grønnere. I Singapore må man plante så og så mange planter per bygg som blir bygd. Kanskje noe sånn ordning skjer i Norge? Jeg tror alt kommer til å bli elektrifisert, selv om jeg ikke mener at det er så mye bedre enn bensin. Elbiler bruker mye mer materialer til å bygge de.»

– Jente, 13 år, Østensjø

Selv om mange er usikre på hvordan Oslo kommer til å se ut i 2050, er det ganske mange som mener at Oslo kommer til å nå sitt klimamål. Det var noe vi spurte om i spørreundersøkelsen, og oppga samtidig at Oslo kommune har som mål å redusere klimagassutslippene med 95 prosent innen 2030.

7.5. Fremtidens boliger og nærområder

I diskusjonene om Oslo i 2050 var det flere som uttrykte bekymring for de stigende boligprisene og om de ville få råd til å bo i Oslo i fremtiden.

«Jeg tror det kan bli veldig dyrt å bo i Oslo, med både strøm og mat.»

– Jente, 16 år, Stovner

«Det blir mye folk, og folk har ikke råd til steder å bo siden prisene stiger.»

– Jente, 13 år, Grünerløkka

På spørsmål om hvem de tror kommer til å bo i Oslo i 2050, svarte flere deltakere følgende:

«De som har penger til det.»

– Gutt, 16 år, Grorud

«I Oslo bor det rike folk.»

– Jente, 14 år, Østensjø

«[Jeg kommer til å bo i en] skitten leilighet et sted i storbyen.»

– Gutt, 15 år, Gamle Oslo

Deltakerne ble også spurt om hvordan de tror vi kommer til å bo i fremtiden. Slik svarte de:

«Jeg tror det kommer til å bli flere folk som bor på samme sted, fordi det blir vanskelig å bo steder som sliter med leirras og mye regn.»

– Jente, 16 år, Stovner

«Jeg håper man bruker mindre areal per innbygger. For vi blir flere. Vi trenger å bruke mindre plass og å bo i mindre leiligheter relativt tett. Vi bør ha flere områder med nabolag med mye grøntarealer, små landsbyer på en måte.»

– Jente, 16 år, Frogner

«Jeg tror det kommer til å være mer folk i byene og mer leilighet og mye mer vanlig å bo i kollektiv og dele på den plassen vi har. Jeg tror det blir veldig normalt. I byen kommer alt til å være elektrisk med mindre biler og det er satt for at man kan sykle som i Nederland med sykkelveier tenker det kommer til å bli litt mer sånn.»

– Jente, 13 år, Vestre Aker

«Det er viktig å bygge ut byer. Det gjør det lettere å gjøre valg for hele landet hvis folk bor på samlede områder, for da får man mer innflytelse. Da slipper man å tenke på mange områder samtidig.»

– Jente, 16 år, Frogner

Det er tydelig at ungdommene tenker at vi kommer til å bo tettere i fremtiden. Samtidig så vi i den individuelle øvelsen at en del ser for seg et luksusliv for seg selv. Vårt inntrykk er at mange av ungdommene sliter med å sette sin egen fremtid i sammenheng med det de ser for seg i fremtiden ellers.

7.6. Våre reisevaner i fremtiden

Ungdommene er veldig positive til fremtidens kollektivtransport. Dette er noe de aller fleste trekker frem som bedre i 2050. Her er noen med litt ulike forventninger til selvkjørende kollektivtransport:

«Vi kommer til å reise med buss, t-bane og kanskje trikk, hvis den finnes i 2050, men bussene kommer ikke til å være selvopererte. Vi kommer fortsatt til å ha sjåførere. Kanskje de tester ut selvkjøring i 2050, eller litt tidligere.»

– Gutt, 16 år, Bjerke

«Jeg husker når Ruter testet de selvkjørende bussene. Det er noe jeg gleder meg til. Tenk hvor deilig det hadde vært om du kunne gå inn i bussen og du bare tastet inn adressen din. Det er akkurat som en taxi også bare kjører den dit den skal. Jeg tror transport kommer til å være den største forskjellen.»

– Gutt, 15 år, Østensjø

«En ting jeg *må* oppleve, er flyvende busser. Tenk på Oslo, det er mange høye bygninger, så kan bussene gå mellom byggene. Så når folk skal gå av, så blir de heist ned. Det kan hjelpe mot trafikk.»

– Jente, 14 år, Østensjø

Det er uenighet blant deltakerne om de kommer til å reise mindre til utlandet eller ikke. Inntrykket fra diskusjonene er at de fleste tror vi kommer til å reise like mye eller mer, men at det vil bli mulig å reise mer miljøvennlig. Svært mange tror og håper at vi vil få bærekraftige og miljøvennlige fly i fremtiden.

«Jeg vil til tropiske steder. I fremtiden kan man fly, og noen tar bil, men kanskje flyene blir mer bærekraftige.»

– Jente, 13 år, Søndre Nordstrand

«Jeg kommer garantert til å ville dra utenlands, og da må jeg fly, sånn som til Colombia. Da håper jeg at det finnes flere bærekraftige fly.»

– Gutt, 13 år, Grünerløkka

«I fremtiden har de fiksa alt sammen, så det ordner seg med reiser.»

– Gutt, 15 år, Østensjø

Ganske mange av deltakerne har en oppfatning av våre reisevaner i fremtiden, og peker særlig på at vi kommer til å fly mindre.

«Jeg tror det er mer håp om at det finnes bærekraftige måter vi kan gjøre alle disse tingene vi er glad i. Men jeg tror vi må finne oss i at vi ikke kan reise så mye, og at vi må reise kortere. Jeg tror det blir mer innenlandsreiser.»

– Gutt, 13 år, Grünerløkka

«Jeg tror det kommer til å være mindre flyselskaper. Eller at folk kanskje har regler på hvor mange ganger de kan reise ut av landet, hvis det ikke er nødstilfeller.»

– Jente, 16 år, Stovner

«Jeg tror man kommer til å slutte å dra på sydenferie. Fordi det kommer til å bli helt uutholdelig. Det kommer ikke til å være kultur for å dra til syden. Syden drar sikkert heller på ferie i Norge. Hvorfor skal vi dra på sydenferie når det uansett er kanskje 30 grader i Oslo.»

– Jente, 16 år, Frogner

«Man bør finne en måte å ikke bli reisesyk på, sånn at man kan reise mer med buss.»
– Jente, 13 år, Søndre Nordstrand

«Er redd for dagen en av barna mine sier “Pappa kan vi reise”. Jeg kommer til å si til konen min at vi kan reise på Tusenfryd i sommerferien, da er jeg fornøyd. Vi må være mer intelligente i fremtiden.»
– Gutt, 15 år, Grünerløkka

7.7. Fremtidens arbeidsliv

At ungdom er bekymret for fremtidens arbeidsliv så vi også i Ungdomshøringen 2018: Ungdom om digitalisering og Ungdomshøringen 2019: Ungdom om arbeid.

I 2018 og 2019 var bekymringene hovedsakelig knyttet til hvilke jobber som kommer til å bestå i fremtiden. Det samme uttrykte ungdommene under årets høring. Noen hadde også perspektiver på hvilke jobber som de tror ikke finnes lenger i 2050:

«Det kan godt hende klimaendringer gjør at landbruk må flyttes lenger nord og sør, så det kan hende norske jobber blir mer påvirket av klimaendringer enn vi tror. [...] Vi får ikke bare nye jobber, men kunstig intelligens vil gjøre at jobbene vi allerede har vil endre seg.»
– Jente, 16 år, ukjent bydel

«Jeg tenkte på servitører. De kommer ikke til å finnes lenger fordi man har roboter som har tatt over.»

– Gutt, 16 år, Bjerke

«Man trenger i alle fall sykepleiere og folk på sykehus. Jeg vet ikke om det kan automatiseres, men de jobbene trenger vi i alle fall. Det er også bakterier som holder på å bli antibiotikaresistente og det gjør sykehusyrker enda mer viktige i fremtiden.»

– Jente, 16 år, Grorud

Og dette er konsekvensene de tror det kommer til å få at mange jobber robotiseres:

«Folk mister jobben sin, dette er et problem også fordi Norge blir dyrere. Hvis man skal ha en familie og gi dem mat – hvordan løser man det da?»

– Jente, 16 år, Stovner

«Jeg tror det krever at man skaffer seg høyere utdanning, såpass høy utdanning at man kan utvikle teknologi. Det vil bli mye vanskeligere hvis man ikke har gått på videregående.»

– Jente, 16 år, Søndre Nordstrand

«Det kommer til å bli mye høyere arbeidsledighet. Da kan det bli mer demonstrasjoner utenfor Stortinget, flere kan begynne å streike.»

– Gutt, 16 år, Grorud

Det varierer veldig hva ungdommene selv tror de kommer til å jobbe med i fremtiden. Fra øvelsen livet ditt i 2050 får vi et inntrykk av at ungdom har ganske høye forventninger til seg selv. Også her ser vi eksempler på at deltakerne ikke helt klarer å koble synet på egen fremtid med hvordan de ser for seg fremtiden generelt. Andre er mer realistiske:

«Jeg bor i Norge, og jobber på McDonalds. Det er ikke det jeg vil, men jeg tror det. Hvis jeg kan velge, vil jeg bli CEO.»

– Gutt, 14 år, Alna

En av deltakerne har en klar oppfordring til beslutningstakerne i Oslo og Norge.

«Samfunnet burde prioritere å skaffe alle jobb. Alle burde få jobb uansett, særlig hvis de har lyst på det.»

– Jente, 13 år, Søndre Nordstrand

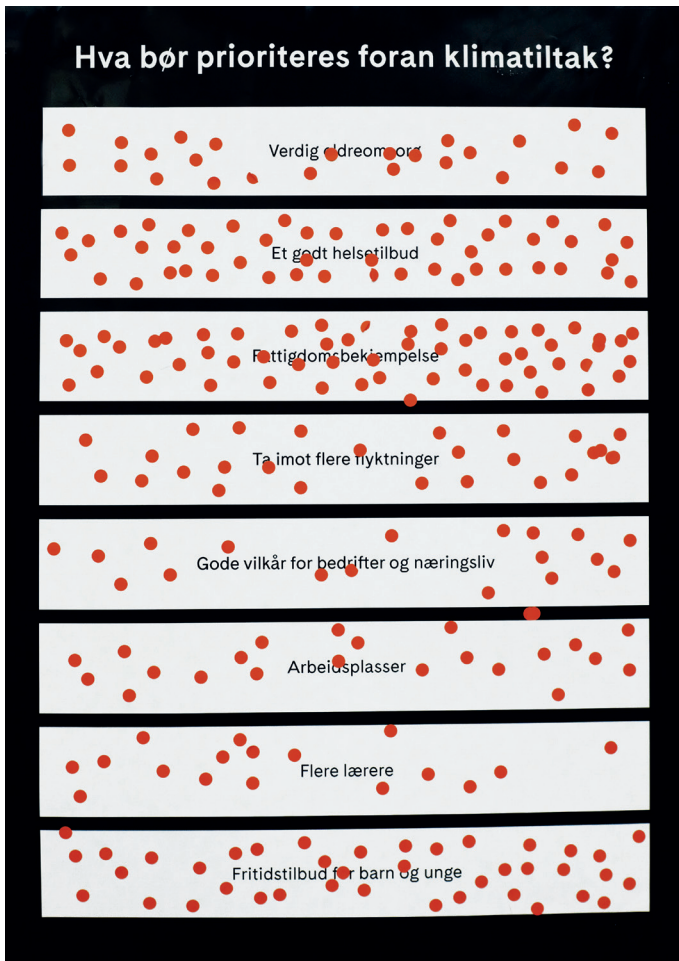
8. Prioriteringer og oppfordringer

I løpet av høringen og i spørreundersøkelsen har deltakerne kommet med mange oppfordringer til de som bestemmer og tar avgjørelser. Vi har samlet opp en del av anbefalingene i dette kapittelet. På den måten blir det enklere for de som bestemmer å hente ut konkrete anbefalinger. Som beslutningstaker må man gjøre noen vanskelige prioriteringer, og vi ville derfor høre med ungdommene hvordan de prioriterer andre temaer opp mot klimasaken.

8.1. Hva bør prioriteres over klimasaken?

En av øvelsene under høringen gikk ut på at deltakerne fikk utdelt klistremerker i forskjellige farger. Klistremerkene skulle klistres på fire ulike plakater som hang rundt i rommet. På en av disse skulle ungdommene klistre et rødt klistremerke på kategoriene de mente at burde prioriteres over klima. Slik så plakaten ut etterpå:

I diskusjonene kom det frem at deltakerne er uenige om hvorvidt andre temaer skal prioriteres over klimasaken, eller om klimasaken er den viktigste. Én av gruppene var opptatt av at man skal ta hensyn til klima i alle politiske beslutninger, f. eks i utformingen av en klimavennlig eldreomsorg. Flere av gruppene snakket om at ved å prioritere internasjonal solidaritet og fattigdom vil man samtidig redusere klimautslipp. Psykisk helse var også noe de eksplisitt ønsket å diskutere, og som de hadde ulike perspektiver på.

«Jeg kan si meg enig i mye av det som har blitt sagt, men jeg tenker at det er viktig å finne en balanse. Psykisk helse er et stort problem, særlig i en tidsalder med mye sosiale medier. Det er et stort problem. Samtidig er jeg enig i at det ikke hjelper å ha folk med god helse, når vi uansett har en verden som går under. Vi trenger begge deler. Det er viktig at ungdommer og alle har en god psykisk helse. Hvis man har dårlig psykisk helse, har man ikke overskudd til å bidra til endring.»

– Jente, 13 år, Grünerløkka

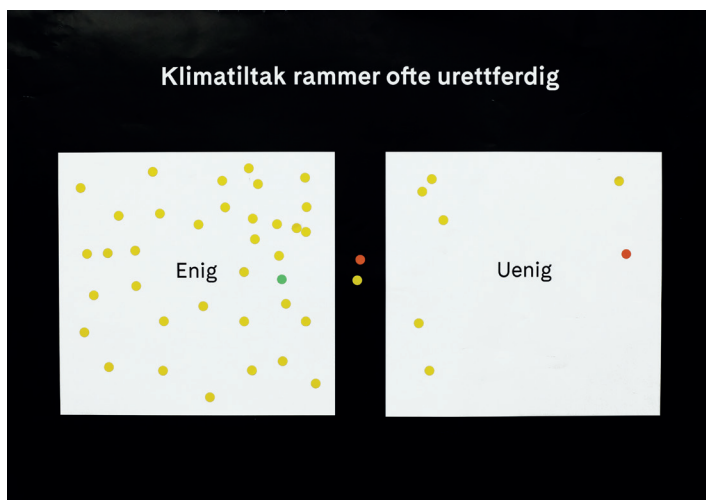
«Jeg synes vi prioriterer ganske mye feil. Vi bør prioritere det som skjer nå, sånn som klima og fattigdom. Vi bør sette det høyest. Folk trenger det som er *the bare minimum*. Så bør vi gå til psykisk og fysisk helse. Vi burde sette inn mye for psykisk helse, men ikke på måten de har gjort det til nå. Vi må prioritere folk som trenger å bli prioritert. Vi kan ikke ha folk med bra helse i en verden som går til helvete. Det hjelper ikke å ha det bra psykisk hvis verden går til helvete.»

– Gutt, 13 år, Grünerløkka

I øvelsen med klistremerker spurte vi: Hva bør Oslo velge av billigere billetter og flere avganger?

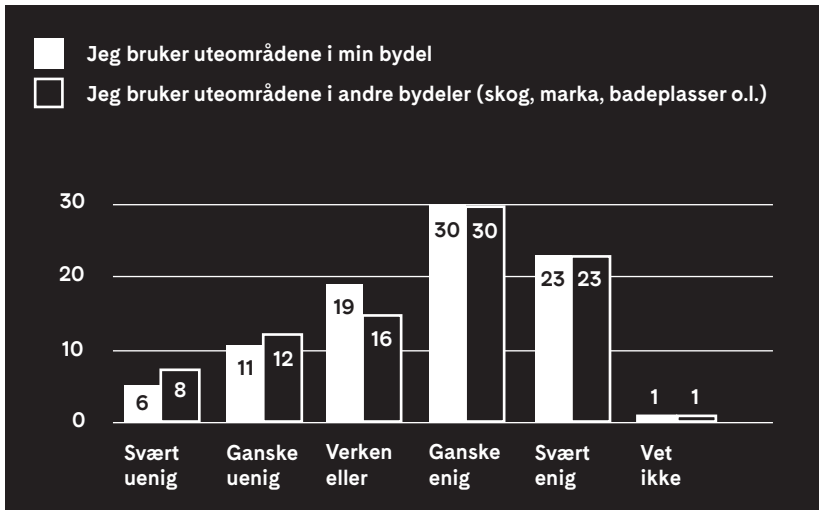
Vi hadde også en plakat med påstanden: Klimatiltak rammer ofte urettferdig.

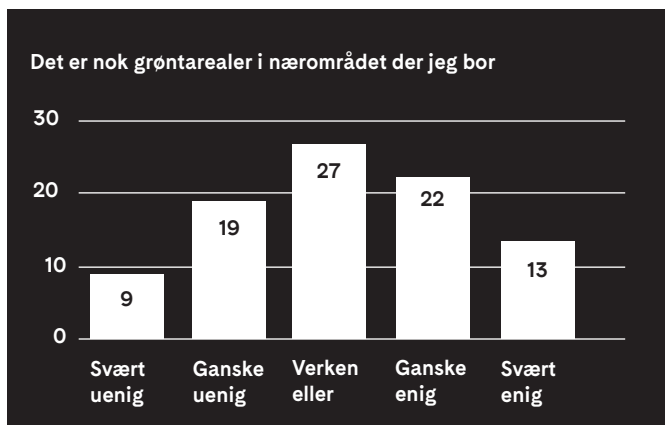
8.2. Bydelen og byen min

Selv om denne høringen i hovedsak handler om klima, hadde vi også noen spørsmål om miljø. Vi ønsket å kartlegge ungdommenes forhold til egen bydel og byens grøntarealer, samt høre hva de ønsket mer av.

I spørreundersøkelsen spurte vi ungdommene om de bruker uteområdene i bydelen de er tilknyttet, og om de bruker uteområdene i andre bydeler. De svarer at de i omtrent like stor grad bruker uteområdene i egen bydel som i andre bydeler.

Svarene viser også at ungdom selv mener de i stor grad bruker uteområdene i Oslo. Det samme så vi i Ungdomshøringen 2022: Ungdom om tid, hvor ungdommene påpekte at de bruker mye av tiden sin på offentlige tilholdsplasser. Vi spurte også ungdommene om de synes det er nok grøntarealer i nærområdene deres. Slik svarte de:

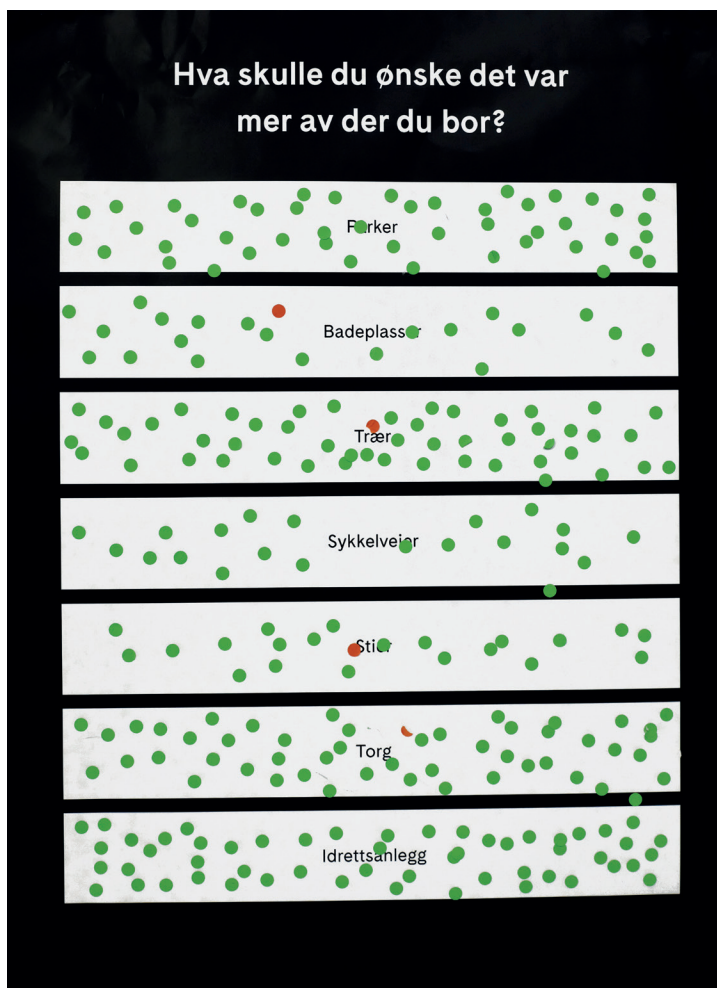

De fleste synes det er bra med grøntarealer der de bor, samtidig har de mange forslag når vi spør dem hva de ønsker seg mer av i bydelen deres og i byen generelt.

UNGDOMMENS ØNSKELISTE TIL OSLO

1. Bedre kollektivtilbud (billigere billetter og flere avganger)
2. Sjøppelkasser
3. Grøntområder og parker
4. Bruktbutikker
5. Sykkelveier
6. Lokale aktiviteter og arrangementer
7. Møteplasser for ungdom
8. Informasjon
9. Klima- og miljøvennlige alternativer
10. Lekeplasser
11. Kafeer
12. Kortrest mat
13. Trær og blomster
14. Strengere regler
15. Klimaengasjerte folk
16. Bilfritt sentrum
17. Bygg med planter på
18. Gågater
19. Benker
20. Arbeidsplasser

Deltakerne på høringen ble også bedt om å velge hva de ønsket mer av i sine nærområder i klistremerkeøvelsen.

8.3. Anbefalinger til Oslo

Inntrykket vårt fra både spørreundersøkelsen og Ungdomshøringen er at ungdom i Oslo er veldig stolte av nærområdene sine, og at de forventer mye av beslutningstakerne i Oslo. Det så vi blant annet i svarene fra spørreundersøkelsen. Der svarte ungdommene at det er viktig at Oslo fungerer som et forbilde i sitt klimaarbeid, se rapportens kapittel 6.6.

«Oslo kommune gjør mye for klimaarbeidet, likevel tror jeg ikke at det å gjøre "mye" er likt som det å gjøre "nok". Med de nokså vanskelige målene kreves det en politisk bestemthet og enighet mellom posisjon og opposisjon. Uten en slik enighet når man ikke målene.»

– Gutt, over 19 år, St.Hanshaugen

Søppel er noe som ble trukket frem av svært mange i både spørreundersøkelsen og under høringen. Ungdommene ønsker flere søppelkasser i Oslo og tiltak som gjør at vi produserer mindre avfall.

«Flere søppelkasser! Det er mye søppel i bybildet. Flere bruktbutikker og lettere å kjøpe brukt. Det bør også være mer oppmerksomhet rundt ungdomshøringen.»

– Gutt, 19 år, Ullern

«Jeg tror arbeid med redusert matsvinn er noe av det viktigste Oslo kommune kan jobbe med. Sløseriet i dag er altfor stort.»

– Jente, 16 år, ukjent bydel

«Vi er flinke på kildesortering, men Oslo er veldig dårlig på resirkulering. Mye blir brent uansett. Oslo burde utnytte at de har en befolkning som resirkulerer. Til sammen har befolkningen brukt enormt mange timer på å resirkulere, da burde kommunen kapitalisere på det og utnytte dette.»

– Gutt, 16 år, Sagene

HA FLERE
SØPPELKASSER PÅ
OFFENTLIGE STEDER

FLER SØPPA
KASSER RUNDT
BYEN!

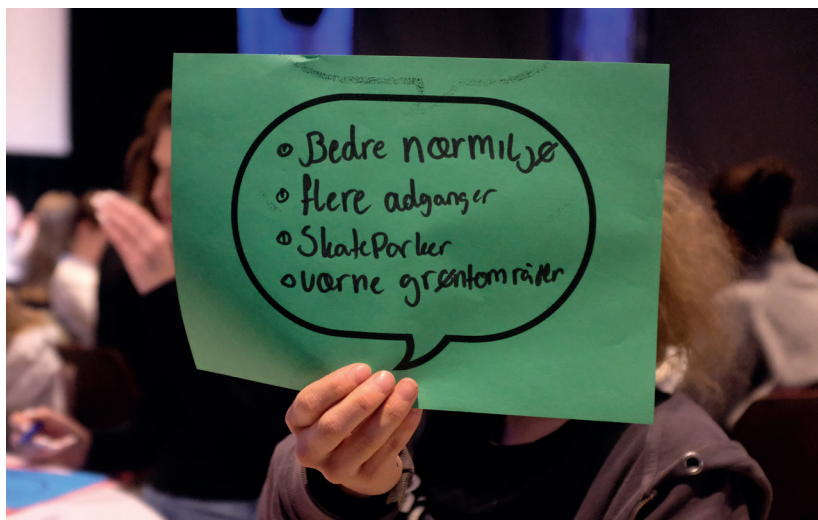

«Det viktigste Oslo kan gjøre for å hjelpe innbyggerne er å gjøre det enklere å være klimavennlig.»
– Jente, 16 år, Frogner

«Øke bevisstheten rundt bedrifter og næringslivets rolle rundt klima. Ikke øke tiltak og krav til enkeltpersoner, men heller krav til bedrifter. Bedre sykkelparkering trenger vi også.»
– Gutt, 19 år, Ullern

«Et annet tiltak som burde bli gjennomført er at bilene i byen blir brukt mer, f. eks til leie. Det finnes noen ordninger for det i dag, men altfor lite. Kommunen burde gjøre det lettere å ha tilgang på bil uten at man eier bil selv.»
– Jente, 16 år, ukjent bydel

«Ikke flere sykkelfelt, da mange små nærkafeer må stenge pga. nye sykkelfelt. Bedre opplæring i skolen. Ikke mer båndtvang, men heller en annen løsning.»
– Jente, 19 år, St.Hanshaugen

Til de som styrer
olje plattformen.

Shut it down! For det er 7 år
til klimaet er ødelagt for oss barn.
Dere vil kanskje ikke merke forandri-
ngen, men det vil vi. Dere sier dere
skal gjøre forandringer, men dere løfter
ikke en finger. Redd fremtiden vår
når dere kan. Ellers så lover jeg
at den yngre generasjonen klikker.

Erstatt naturen
som dere ødelegger
når dere bygger!

UngOrg oppfordrer til at denne rapporten brukes aktivt.

Dersom du har brukt innspillene eller rapporten, si det gjerne til oss i UngOrg. Det er viktig for motivasjonen til ungdommene å vite om det har noe å si at de deltar på denne typen arenaer. Vi viderebringer tilbakemeldingen til neste års deltakere.

Takk til:

Viktige sparringspartnere i UngOrg: Agnes Nærland Viljugrein og Emilie Geist

Byråd Usman Mushtaq

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester ved Marit Elise Aune

Klimapilot Hauk Are Fjeld

Prosessledere:

Jarle Henriksen, Nina Salamat, Ragni Flagstad,

Antonio Gade Wilhemsen Serri, Miriam Brundtland,

Martin Lie-Nielsen, Tore Marius Matre, Helene Vorland,

Inger Aasgaard (Barneombudet), Ingrid Bruun (Ungdom

og Fritid), Magnus Tveten (Ungdom og Fritid),

Halfrid Mytting Hagemoen (Bykuben), Ingrid Kristiane Fardal

(Bydel St. Hanshaugen), Aden Suliman Mussa (UngInfo),

Emilie Bjoland (UngInfo), Julie Gulbrandsen (UngInfo),

Emilie Geist (UngOrg) og Sebastian Hytten (UngOrg).

Klimaetaten ved Kaja Elise Næss Killingland og Ella Havnevik Giske

Utdanningsetaten ved Trude Bell

Sentralt ungdomsråd i Oslo

UngInfo

